EVROPSKA KOMISIJA

Bruselj, 10.12.2010
COM(2010) 733 konč.

2010/0353 (COD)

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o shemah kakovosti kmetijskih proizvodov

SEC(2010) 1524 končni
SEC(2010) 1525 končni

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

Sveženj kakovosti sestavlja sklop predlogov, ki so namenjeni uvedbi skladne politike kakovosti kmetijskih proizvodov, katere cilj je pomagati kmetom pri boljšem posredovanju elementov kakovosti, značilnosti in lastnosti kmetijskih proizvodov ter zagotoviti ustrezno obveščanje potrošnikov. Sveženj kakovosti vključuje:

– predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o shemah kakovosti kmetijskih proizvodov [COM(2010) XXXX];

– predlog spremembe Uredbe (ES) št. 1234/2007 (enotna skupna ureditev trgov) glede tržnih standardov za kmetijske proizvode [COM(2010) XXXX];

– smernice, ki določajo najboljšo prakso za razvoj in delovanje shem certificiranja v zvezi s kmetijskimi proizvodi in živili [C(2010) XXXX], ter

– smernice o označevanju živil z uporabo zaščitenih označb porekla (ZOP) in zaščitenih geografskih označb (ZGO) kot sestavin [C(2010) XXXX].

1.1. Razlogi za predlog in njegovi cilji

Kmetje in proizvajalci kmetijskih proizvodov se soočajo s konkurenčnim pritiskom zaradi reform politike, globalizacije, osredotočenosti pogajalske moči v sektorju maloprodaje in stanja gospodarstva. Hkrati se povečuje povpraševanje potrošnikov po pristnih proizvodih, ki se proizvedejo po posebnih in tradicionalnih metodah. Pri izpolnjevanju potreb po tem povpraševanju morata biti raznovrstnost in kakovost kmetijske proizvodnje Evropske unije pomembna moč ter vir konkurenčne prednosti kmetov v Uniji.

Potrošniki in kupci morajo kljub temu prejemati natančne in zanesljive informacije o označevanju, da bi bili ustrezno obveščeni o značilnostih kmetijskih proizvodov in načinih kmetovanja. Bistvo politike kakovosti kmetijskih proizvodov Evropske unije je zagotavljanje ustreznih orodij proizvajalcem, da lahko kupcem in potrošnikom posredujejo značilnosti proizvodov in načine kmetovanja ter jih zavarujejo pred nepravičnimi trgovinskimi praksami.

Večina orodij na ravni Evropske unije že obstaja. Analiza in razprava z zainteresiranimi stranmi sta pokazali, da je ta orodja mogoče izboljšati, poenostaviti in bolj uskladiti. Cilj svežnja kakovosti je izboljšanje zakonodaje Unije na področju kakovosti ter delovanja nacionalnih in zasebnih shem certificiranja, da bi postale enostavnejše, preglednejše, razumljivejše, prilagodljive inovacijam ter manj obremenjujoče za proizvajalce in uprave.

1.2. Splošno ozadje

Politika kakovosti kmetijskih proizvodov Unije je od 90. let 20. stoletja tesno povezana s tremi shemami Unije, in sicer s shemo za zaščitene označbe porekla in zaščitene geografske označbe, shemo za organsko kmetovanje ter shemo za zajamčene tradicionalne posebnosti. Poleg tega so tržni standardi Unije od začetka

skupne kmetijske politike zagotavljali zakonodajni okvir za pošteno konkurenco in nemoteno delovanje trga. Poleg teh standardov in shem Unije se je v zadnjem desetletju v zasebnem sektorju oblikovalo bistveno več shem certificiranja, katerih namen je potrošnikom zagotavljati značilnosti in lastnosti dodane vrednosti ter upoštevati izhodiščne standarde prek certificiranja za zagotavljanje kakovosti.

Leta 2006 se je Komisija v okviru preoblikovanja sheme za zaščitene označbe porekla in zaščitene geografske označbe zavezala k prihodnjemu pregledu politike v zvezi z izvajanjem uredbe in njenega razvoja v prihodnosti[1].

Leta 2007 je bila organizirana obsežna konferenca, ki je vključevala vse vrste shem kakovosti, imenovana „Potrjevanje kakovosti živil – dodajanje vrednosti kmetijskim pridelkom“. Konferenca je prispevala k oblikovanju zelene knjige o kakovosti kmetijskih proizvodov[2] iz leta 2008, ki je sprožila več kot 560 podrobnih odzivov zainteresiranih strani in prispevala k sporočilu o politiki kakovosti kmetijskih proizvodov[3] iz leta 2009. V tem sporočilu so bile določene naslednje strateške usmeritve:

– izboljšanje komunikacije med kmeti, kupci in potrošniki o kakovosti kmetijskih proizvodov;

– izboljšanje skladnosti instrumentov Evropske unije za politiko kakovosti kmetijskih proizvodov ter

– poenostavitev uporabe in razumevanja različnih shem in označevanja za kmete, proizvajalce in potrošnike.

1.3. Obstoječe določbe na tem področju

Zakonodaja Evropske unije določa zaščito označb porekla in geografskih označb v zvezi s kmetijskimi proizvodi in živili. Leta 1992 je bil v Evropski uniji vzpostavljen usklajen regulativni sistem za registracijo dragocenih imen kmetijskih proizvodov in živil, ki so jih proizvajalci s priznanim znanjem in izkušnjami proizvedli v skladu s specifikacijami na zadevnem geografskem območju[4].

V okviru sheme za zajamčene tradicionalne posebnosti je bil leta 1992 vzpostavljen tudi register imen za posebnosti živil s tradicionalnim značajem, ki izhajajo iz tradicionalne sestave ali uporabljenih tradicionalnih metod proizvodnje[5].

V zvezi s tržnimi standardi obstaja obsežna zakonodaja, ki je bila oblikovana predvsem na sektorski podlagi, tj. v obliki uredb in direktiv, sprejetih na ravni Sveta in Komisije.

---

1 Dopolnilo k osnutku zapisnika; 2720. seja Sveta Evropske unije (kmetijstvo in ribištvo) z dne 20. marca 2006 (7702/06 ADD1).

2 COM(2008) 641 z dne 15. oktobra 2008.

3 COM(2009) 234 z dne 28. maja 2009.

4 Uredba Sveta (ES) št. 510/2006 o zaščiti geografskih označb in označb porekla za kmetijske proizvode in živila (UL L 93, 31.3.2006, str. 12), ki je razveljavila in nadomestila Uredbo (EGS) št. 2081/92. Sheme za geografske označbe so vzpostavljene tudi v vinskem sektorju ter za žgane pijače in aromatizirana vina.

5 Uredba Sveta (ES) št. 509/2006 z dne 20. marca 2006 o zajamčenih tradicionalnih posebnostih kmetijskih proizvodov in živil (UL L 93, 31.3.2006, str. 1–11).

Poleg tega se z neobveznimi navedbami kakovosti, ki se urejajo v okviru tržnih standardov, zagotavlja, da navedbe o lastnostih dodane vrednosti ali načinih kmetovanja ali predelave niso zlorabljene na trgu ter da se lahko potrošniki pri ugotavljanju različnih elementov kakovosti proizvodov nanje zanesejo.

1.4. Skladnost z drugimi politikami

Politika kakovosti kmetijskih proizvodov je del skupne kmetijske politike. V nedavnem sporočilu[6] Komisije o politiki v obdobju po letu 2013 je bilo določenih več ključnih izzivov, vključno z ohranjanjem raznovrstnosti kmetijskih dejavnosti na podeželju in izboljšanjem konkurenčnosti, h katerim bo prispevala politika kakovosti kmetijskih proizvodov. Politika je skladna tudi s prednostnimi nalogami Evropske unije, ki so določene v sporočilu za leto 2020[7], zlasti v zvezi s cilji spodbujanja bolj konkurenčnega gospodarstva, saj je politika kakovosti ena od vodilnih pobud za konkurenčnost kmetijstva EU.

Ta predlog je povezan in skladen s politikami o varstvu in obveščanju potrošnikov, enotnem trgu in konkurenci ter z zunanjetrgovinsko politiko.

2. REZULTATI POSVETOVANJ Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI IN OCENE UČINKOV

2.1. Posvetovanja

Z zainteresiranimi stranmi so bila opravljena obsežna posvetovanja. Glavna načina posvetovanja sta bila svetovalna skupina za kakovost kmetijskih proizvodov in posvetovanje o zeleni knjigi[8], ki se je zaključilo marca 2009 s konferenco na visoki ravni, ki jo je organiziralo češko predsedstvo. Svet ministrov je na zasedanju junija 2009 sprejel sklepe v zvezi s sporočilom[9]. Evropski parlament je marca 2010 sprejel Resolucijo o politiki kakovosti kmetijskih proizvodov: katera strategija je prava?[10]. Januarja 2010 je mnenje sprejel Evropski ekonomsko-socialni odbor[11], februarja 2010 pa Odbor regij[12].

2.2. Glavni rezultat posvetovanj

Zainteresirane strani so na splošno podprle usmeritve iz sporočila iz leta 2009. Poudarjena so bila naslednja glavna stališča:

– v zvezi z označbami porekla in geografskimi označbami se je nasprotovalo poenostavitvi sheme z združitvijo obeh instrumentov („zaščitene označbe porekla“ in „zaščitene geografske označbe“). Združitev obstoječih sistemov (za

---

6 COM(2010) 672 konč. z dne 18. novembra 2010.
7 COM(2010) 2020 z dne 3. marca 2010.
8 Od 15. oktobra do 31. decembra 2008.
9 http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/09/st10/st10722.en09.pdf
10 http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P7-TA-2010-0088&language=EN&ring=A7-2010-0029
11 http://eescopinions.eesc.europa.eu/EESCopinionDocument.aspx?identifier=ces\nat\nat448\ces105-2010_ac.doc&language=EN
12 http://coropinions.cor.europa.eu/CORopinionDocument.aspx?identifier=cdr\deve-iv\dossiers\deve-iv-048\cdr315-2009_fin_ac.doc&language=EN

vino, žgane pijače, aromatizirana vina, kmetijske proizvode in živila) je pozitivno ocenila večina zainteresiranih strani, razen tistih iz sektorjev vina in žganih pijač. Komisija je bila pozvana, naj sisteme dodatno poenostavi, pojasni in uskladi ter naj izboljša mednarodno priznavanje označb porekla in geografskih označb;

– v zvezi z zajamčenimi tradicionalnimi posebnostmi so zainteresirane strani skoraj soglasno podprle nadaljevanje sheme zajamčenih tradicionalnih posebnosti ter poudarile njen potencial in pomen za proizvajalce tradicionalnih proizvodov, ki ne spadajo v shemo geografskih označb. Nekatere zainteresirane strani so pozvale k poenostavitvi, zlasti z ukinitvijo možnosti registracije imena brez predhodne rezervacije, in uskladitvi sheme. Zainteresirane strani, ki predstavljajo proizvajalce proizvoda, ki ga zajemajo označbe porekla in geografske označbe, so predlagale, da bi se s shemo lahko zagotovilo tržišče za takšne proizvode, zlasti če se uporabljajo v receptih;

– v zvezi s tržnimi standardi so zainteresirane strani na splošno podprle poenostavitev tržnih standardov, označevanje območja kmetovanja in nadaljnji razvoj neobveznih navedb kakovosti;

– poudarjena je bila potreba po obravnavanju potreb malih proizvajalcev, za katere so sheme označb porekla in geografskih označb ter sheme zajamčenih tradicionalnih posebnosti Unije preveč obremenjujoče.

2.3. Ocena učinka

Na podlagi sporočila iz leta 2009 in glavnih odzivov nanj sta se oblikovali dve oceni učinka, namenjeni raziskavi možnosti, ki so bile določene v sporočilu. Ti oceni sta zajemali označbe porekla in geografske označbe ter zajamčene tradicionalne posebnosti.

V zvezi z **geografskimi označbami** je analiza pokazala, da je shema geografskih označb na ravni Unije dobro utemeljena, druge možnosti za shemo na ravni Evropske unije pa so bile zavrnjene, ker niso dovolj učinkovite in uspešne (vključno s koregulacijo in samoregulacijo sektorja, neukrepanjem na ravni Evropske unije, zaščito na podlagi lizbonskega sporazuma[13], nadomestitvijo s sistemom priglasitve za nacionalne geografske označbe in zaščito na podlagi sedanje skupne blagovne znamke Skupnosti). Ocena učinka je pokazala, da obstaja veliko možnosti za zmanjšanje zapletenosti in poenostavitev izvajanja z združitvijo sheme kmetijskih proizvodov in živil s shemami za sektor alkoholnih pijač, pri čemer bi se ohranile posebnosti posameznih sistemov. Vendar je bilo na podlagi ocene učinka ugotovljeno, da bi lahko nekatere zainteresirane strani nasprotovale tej možnosti.

Analiza podatkov o cenah je pokazala, da so donosi proizvajalcev za zaščitene označbe porekla (ZOP) in zaščitene geografske označbe (ZGO) višji kot za neoznačene proizvode ter da označba ZOP zahteva višjo ceno kot označba ZGO. Celotna vrednost kmetijskih proizvodov in živil, prodanih v okviru ZOP in ZGO, je 14,2 milijarde EUR (1997) po veleprodajnih cenah, po maloprodajnih cenah pa je

[13] Lizbonski sporazum o zaščiti označb porekla in njihovi mednarodni registraciji (1958).

ocenjena na 21 milijard EUR. V zvezi s trgovino na notranjem trgu se 18,4 % proizvodov ZOP in ZGO trži zunaj države članice proizvajalke.

Ocena učinka je pokazala, da bi se z združitvijo instrumentov za zaščiteno označbo porekla (ZOP) in zaščiteno geografsko označbo (ZGO) zmanjšale koristi dodane vrednosti opredelitve ZOP. V zvezi z vplivi na okolje so študije pokazale, da izvirajo nekateri proizvodi ZOP in ZGO iz nizko intenzivnih sistemov kmetovanja, povezanih z visoko okoljsko vrednostjo. Ti proizvodi ZOP in ZGO zagotavljajo gospodarsko podporo okoljskim javnim dobrinam. V možnosti, ki so se ohranile za namene analize, lahko proizvajalci v ustreznih primerih vključijo okoljske pogoje.

V zvezi z **zajamčenimi tradicionalnimi posebnostmi** so bile analizirane tri možnosti: uvedba izraza „tradicionalni“ kot neobvezne navedbe kakovosti in odprava veljavne sheme; neukrepanje na ravni EU; in poenostavitev veljavne sheme (da bi omogočala registracijo samo z rezervacijo imena). Ocena učinka je pokazala, da bi se z odpravo sheme zajamčenih tradicionalnih posebnosti (ZTP) izgubile gospodarske in socialne prednosti zaščitenega imena v celotni EU, zato so jo zainteresirane strani in zakonodajalec EU označili za nesprejemljivo. Poleg tega je bila možnost zaščite imen na enotnem trgu določena kot funkcija, ki jo je mogoče učinkovito izvesti le na ravni Unije. Trenutna nizka stopnja uporabe sheme zajamčenih tradicionalnih posebnosti je pomenila, da so podatki omejeni. Študije primerov in raziskave so pokazale pozitivne gospodarske in socialne učinke, vključno z ohranitvijo tradicionalnih oblik proizvodnje, dostopom do odstopanj od predpisov o higieni za tradicionalne metode in gospodarskimi koristmi dodane vrednosti registracije ZTP.

V zvezi z nezaščitenimi imeni pa se je za možnost odprave pokazal majhen gospodarski ali socialni učinek, saj bi to funkcijo lahko prevzele nacionalne ali regionalne sheme in je že uspešno uresničena v okviru številnih nacionalnih shem; ukrepanje Unije v zvezi s tem je bilo zato težko upravičiti na podlagi subsidiarnosti.

S socialnega vidika je bilo ugotovljeno, da označbe ZOP, ZGO in ZTP prispevajo k nadaljnji uporabi tradicionalnih oblik proizvodnje, kar koristi proizvajalcem in potrošnikom.

Kljub temu se je na podlagi obeh ocen učinkov za geografske označbe in zajamčene tradicionalne posebnosti poudaril vsesplošni neuspeh teh shem pri privabljanju **malih proizvajalcev** k sodelovanju, ne glede na to, da se male proizvajalce pogosto povezuje z obrtnimi izdelki, tradicionalnimi metodami in lokalnim trženjem, se sheme Evropske unije obravnavajo kot zahtevne za uporabo, saj sta potrebna drag nadzor in upoštevanje specifikacij. Zato se bodo izvedle nadaljnje študije in analize, da bi se ocenile težave, s katerimi se srečujejo mali proizvajalci pri sodelovanju v shemah Unije za kakovost. Na podlagi rezultatov teh analiz lahko Komisija predlaga ustrezne nadaljnje ukrepe.

V zvezi s **tržnimi standardi** bo poleg ocene učinka, ki je že bila izvedena v okviru sporočila iz leta 2009, po potrebi izvedena dodatna ocena učinka glede na predloge o posebnih standardih v okviru prenesenih pristojnosti, za katere je bil zagotovljen pravni okvir v zvezi z uskladitvijo Uredbe (ES) št. 1234/2007 z Lizbonsko pogodbo.

Besedila ocen učinkov so na voljo na naslednji spletni strani:

http://ec.europa.eu/ agriculture/quality/policy/backdocuments-links/index_en.htm

3. PRAVNI ELEMENTI PREDLOGA

3.1. Povzetek predlaganih ukrepov

Enotna uredba o shemah kakovosti kmetijskih proizvodov predstavlja tri dopolnilne sheme (označbe porekla in geografske označbe; zajamčene tradicionalne posebnosti; neobvezne navedbe kakovosti) v eni sami regulativni strukturi, ki jo nadzira en sam odbor za politiko kakovosti. Tržne standarde zajema ločena uredba.

3.1.1. Označbe porekla in geografske označbe, ki ne vključujejo vin, aromatiziranih vin in žganih pijač

Predlog ohranja in krepi shemo za kmetijske proizvode in živila, vendar ne združuje shem geografskih označb za vina, žgane pijače ali aromatizirana vina. Ob upoštevanju razmeroma novih reform zakonodaje o vinu in žganih pijačah morajo sheme v tej fazi ostati ločene. To vprašanje se lahko ponovno obravnava pozneje. Medtem bodo pravila za shemo za kmetijske proizvode in živila po potrebi približana pravilom za shemo za vina.

Glavni elementi za okrepitev in poenostavitev sheme so naslednji:

– priznavanje vlog in odgovornosti skupin[14], ki vlagajo zahtevek za registracijo imen, v zvezi z nadzorom, spodbujanjem in komunikacijo;

– krepitev in pojasnitev ravni zaščite registriranih imen in skupnih simbolov Unije;

– postopek registracije imen se skrajša;

– vloge držav članic in skupin, ki vlagajo zahtevek za registracijo, so bile pojasnjene glede na izvajanje zaščite registriranih imen v Evropski uniji ter

– opredelitve označb porekla in geografskih označb se tesneje uskladijo z mednarodno uporabo.

Predlog poenostavlja trenutni postopek registracije označb porekla in geografskih označb na podlagi skrajšanja časovnih zamikov. Poleg tega so nekatera pravna vprašanja pojasnjena, terminologija pa je usklajena z nedavno sprejeto zakonodajo o geografskih označbah za vino. Določena so tudi minimalna skupna pravila o uradnem nadzoru za zagotovitev skladnosti proizvodov s specifikacijami in pravilnega označevanja na trgu. Področje uporabe uredbe se ohrani (kmetijski proizvodi za prehrano ljudi in nekateri drugi proizvodi), pri čemer se doda temna čokolada.

3.1.2. Zajamčene tradicionalne posebnosti

Predlog ohranja shemo za rezervacijo imen zajamčenih tradicionalnih posebnosti v celotni Evropski uniji, vendar ukinja možnost registracije imen brez rezervacije. Funkcija obveščanja o tradicionalnih proizvodih brez zagotavljanja njihove zaščite se

[14] Vsako združenje proizvajalcev ali predelovalcev istega proizvoda, ne glede na pravno obliko ali sestavo.

najbolje izpolnjuje na nacionalni (ali regionalni) ravni, pri čemer ukrepanja Evropske unije ni mogoče upravičiti. Prenovljena shema Evropske unije za zajamčene tradicionalne posebnosti je poenostavljena (postopek registracije je učinkovitejši zaradi skrajšanja časovnih zamikov, postopki so usklajeni s postopki za ZOP in ZGO) in osredotočena na številne vidike: merilo tradicije je podaljšano na 50 let (prej 25 let), da bi se izboljšala verodostojnost sheme; shema je omejena na pripravljene obroke in predelane proizvode; opredelitve in postopkovne zahteve pa so bistveno poenostavljene, da bi se izboljšalo razumevanje sheme.

3.1.3. Neobvezne navedbe kakovosti

V zvezi z neobveznimi navedbami kakovosti, ki so tako kot sheme kakovosti neobvezne ter pomagajo kmetom pri določitvi značilnosti in lastnosti dodane vrednosti proizvodov na trgu, se predlaga, da bi se te navedbe vključile v sedanjo uredbo. Neobvezne navedbe kakovosti se ne spremenijo vsebinsko, ampak se prilagodijo zakonodajnemu okviru Pogodbe o delovanju Evropske unije.

Izvedle se bodo nadaljnje študije in analize, da bi se ocenile težave, s katerimi se srečujejo pridelovalci hribovskih proizvodov pri označevanju svojih proizvodov na trgu. Na podlagi rezultatov teh analiz lahko Komisija predlaga ustrezne nadaljnje ukrepe.

3.1.4. Tržni standardi

Ob upoštevanju sporočila Komisije o politiki kakovosti kmetijskih proizvodov in poznejših razprav je jasno, da lahko tržni standardi prispevajo k izboljšanju gospodarskih pogojev za proizvodnjo in trženje ter kakovosti takšnih proizvodov. Minimalna zahteva po elementih „primernosti, pravičnosti in tržnosti“ že obstaja v ukrepih upravljanja trga. Razširitev teh minimalnih zahtev na proizvode, ki jih posebni standardi ne zajemajo, je lahko koristna, saj potrošnikom daje zagotovila glede osnovne kakovosti proizvodov, ki jih kupujejo.

Predlog upošteva tudi potrebo po uskladitvi s Pogodbo o delovanju Evropske unije, pri čemer se bodo na ta način pristojnosti za sprejetje in oblikovanje standardov v prihodnosti prenesle na Komisijo.

V skladu s tem novim okvirom bo uvedena pravna podlaga za obvezno označevanje območja kmetovanja za vse sektorje. Na podlagi tega lahko Komisija ob upoštevanju ustreznih ocen učinkov in za vsak primer posebej sprejme delegirane akte v zvezi z morebitnim obveznim označevanjem območja kmetovanja na ustrezni geografski ravni, da bi se izpolnile zahteve potrošnikov po preglednosti in informacijah. Eden od prvih sektorjev, ki bodo pregledani, bo sektor mleka in mlečnih proizvodov. Komisija hkrati predvideva, da se bo obvezna označba porekla za tiste sektorje, v katerih že obstaja, v prihodnosti ohranila.

3.2. Pravna podlaga (utemeljitev izbire pravne podlage, če je potrebno)

Člen 43(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije, za naslov II pa tudi člen 118(1).

3.3. Načeli subsidiarnosti in sorazmernosti

Kar zadeva **subsidiarnost**, sheme za *označbe porekla in geografske označbe, zajamčene tradicionalne posebnosti* ter *neobvezne navedbe kakovosti* zagotavljajo zaščito ali rezervacijo imen in navedb dodane vrednosti na ozemlju Evropske unije. To pomeni, da proizvajalci, ki pogojev ne izpolnjujejo, navedb ne smejo uporabljati. Če bi navedbe in imena zaščitila vsaka država članica posebej, bi bila raven zaščite v vsaki državi članici drugačna, kar bi lahko bilo za potrošnike zavajajoče, poleg tega pa bi se pojavile ovire za trgovino znotraj Unije in vzpostavili pogoji za neenako konkurenco pri trženju proizvodov, označenih s temi imeni in navedbami kakovosti. Določitev takšnih pravic v celotni Evropski uniji je lahko učinkovita in uspešna le na ravni Unije. Zunaj države članice porekla se trži 18 % vrednosti proizvodov, ki se prodajajo v okviru shem ZOP in ZGO, pri čemer ti proizvodi temeljijo na zaščiti intelektualne lastnine, ki jo zagotavlja shema za vso EU. Za zaščitena imena v okviru sheme ZTP je prodaja na notranjem trgu pomembna za zadevne proizvajalce. Neobvezne navedbe kakovosti veljajo tudi za pomembne trgovinske tokove znotraj Unije, pri čemer bi različne opredelitve in razlage ovirale delovanje trga.

Sheme za *označbe porekla in geografske označbe* ter *zajamčene tradicionalne posebnosti* temeljijo na simbolih Unije, ki so namenjeni posredovanju informacij o vrsti posamezne sheme kakovosti. Da bi potrošniki prepoznali simbole v celotni Evropski uniji, s čimer bi se olajšalo razumevanje sheme in čezmejne trgovine s kakovostnimi proizvodi, jih je treba določiti na ravni Unije.

Zahtevkov za *označbe porekla in geografske označbe ter zajamčene tradicionalne posebnosti* ne bi bilo treba obdelovati in analizirati na ravni Evropske unije, razen kar zadeva nekatere elemente. Ti vključujejo ocenjevanje izpolnjevanja pogojev za zaščito imen v celotni Evropski uniji, spoštovanje pravic predhodnih uporabnikov imen (zlasti uporabnikov zunaj države članice vlagateljice) in preverjanje, da vloge ne vsebujejo očitnih napak. Prvotna podrobna analiza pa bi se lahko učinkoviteje in uspešneje izvajala na nacionalni ravni.

Sheme označevanja, ki so oblikovane za določitev lastnosti proizvodov, vendar ne vplivajo na zaščito ali rezervacijo imen v celotni Evropski uniji, lahko najučinkoviteje upravljajo nacionalni organi. Zato predlagana revizija sheme *zajamčenih tradicionalnih posebnosti* ukinja možnost registracije nezaščitenih imen.

Za nadzor vseh shem morajo biti v skladu z Uredbo (ES) št. 882/2004 o izvajanju uradnega nadzora krme in živil odgovorni zlasti pristojni nacionalni organi. Kontrola nadzornih dejavnosti držav članic se mora izvajati na ravni Unije, da se ohrani verodostojnost shem zakonodaje o živilih v celotni Evropski uniji v skladu z načeli iz navedene uredbe.

Kar zadeva **sorazmernost**, sheme za o*značbe porekla in geografske označbe* ter *zajamčene tradicionalne posebnosti* vključujejo upoštevanje strogih specifikacij proizvoda in učinkovit nadzor proizvodnje, ki je lahko za proizvajalce obremenjujoča. Vendar je to potrebno in sorazmerno, da se podpre verodostojnost sheme in da se potrošniku zagotovi učinkovito upoštevanje skladnosti. Brez navedenega zagotovila od potrošnika ni mogoče pričakovati, da bo za ponujene kakovostne proizvode plačal pravično ceno. Nasprotno pa sheme za *neobvezne navedbe kakovosti* temeljijo predvsem na izjavah proizvajalcev o skladnosti, poleg

katerih države članice izvajajo tudi reden nadzor kmetijstva na podlagi ocene tveganja. Ker pogoji za sodelovanje v teh shemah niso tako strogi kot v primeru označb porekla in geografskih označb ter zajamčenih tradicionalnih posebnosti, je sistem sodelovanja in nadzora, ki je manj obremenjujoč, sorazmeren.

Sheme kakovosti so bistven del strategije razvoja skupne kmetijske politike, da bi se kmetom Evropske unije omogočil razvoj znanja in izkušenj o trženju visokokakovostnih proizvodov z značilnostmi dodane vrednosti in lastnostmi proizvodnje ter da bi se jih k temu spodbujalo. Zato je pomembno, da so sheme dostopne vsem kmetom. Medtem ko morajo kmetje o prevzemu obremenitve in obveznosti v zvezi s trženjem kakovostnih proizvodov v okviru shem temeljito premisliti, je koristi politike za kmetijski sektor in potrošnike mogoče doseči le, če ima vsak kmet, ki to želi, dostop do shem. Zato je sorazmerno s ciljem, da mora vsaka država članica uporabljati sheme na celotnem ozemlju.

3.4. Izbira instrumentov

Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o shemah kakovosti kmetijskih proizvodov nadomešča obstoječi uredbi Sveta (ES) št. 509/2006 in (ES) št. 510/2006 ter vključuje obstoječe določbe v zvezi z neobveznimi navedbami kakovosti, ki jih zdaj vsebujeta Uredba Sveta (ES) št. 1234/2007 o vzpostavitvi skupne ureditve kmetijskih trgov in o posebnih določbah za nekatere kmetijske proizvode[15] ter Direktiva 2001/110/ES o medu[16].

Uredbi je priložen vzporeden zakonodajni predlog o tržnih standardih, ki vključuje uredbo Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 1234/2007 v skladu s pravili iz PDEU.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Nobena od shem Evropske unije nima proračunskih posledic.

Kljub temu se je pokazalo, da mora Komisija pri zaščiti imen shem kakovosti in simbolov Unije, zlasti v tretjih državah, prevzeti aktivnejšo vlogo. Da bi se to doseglo, so potrebna dodatna proračunska sredstva, ki so prikazana v finančnem izkazu.

5. NEOBVEZNI ELEMENTI: POENOSTAVITEV

Predlagana uredba poenostavlja upravljanje shem z združitvijo različnih shem kakovosti kmetijskih proizvodov in neobveznih navedb kakovosti v en zakonodajni instrument. Zagotavlja skladnost instrumentov in zainteresiranim stranem omogoča lažje razumevanje shem. Predlog pojasnjuje in poenostavlja določbe za države članice, ki so primarno odgovorne za izvajanje in nadzor shem.

Glavni elementi poenostavitve so:

---

15 UL L 299, 16.11.2007, str. 45.

16 UL L 10, 12.1.2002, str. 47.

– kombinacija pravil za postopke uporabe in nadzor, kadar je to mogoče, vključno s prednostmi v zvezi s skladnostjo pravil iz vseh shem, s čimer bi se odpravile zdajšnje razlike v postopkih;

– skrajšanje in usklajevanje postopkov, kadar je to mogoče;

– uvedba pojasnil zlasti v zvezi s pravicami intelektualne lastnine;

– uvedba enostavnejših konceptov, ki so potrošnikom razumljivejši, zlasti v okviru sheme zajamčenih tradicionalnih posebnosti;

– vzpostavitev enotnega odbora (odbora za politiko kakovosti) za vse sheme. Ta nadomešča odbora, ki trenutno upravljata shemi za označbe porekla in geografske označbe ter zajamčene tradicionalne posebnosti.

Za tržne standarde bo predlagana sprememba Uredbe (ES) št. 1234/2007 pomenila poenostavitev postopkov in povečala preglednost določb v zvezi s tržnimi standardi.

2010/0353 (COD)

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o shemah kakovosti kmetijskih proizvodov

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti členov 43(2) in 118(1) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora[17],

ob upoštevanju mnenja Odbora regij[18],

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Kakovost in raznovrstnost kmetijske proizvodnje Evropske unije sta pomembna moč in konkurenčna prednost za proizvajalce Evropske unije ter del živeče kulturne in gastronomske dediščine Unije. To je posledica spretnosti in odločnosti kmetov in proizvajalcev Evropske unije, ki ohranjajo tradicije ter hkrati upoštevajo razvoj novih metod proizvodnje in materiala.

(2) Povpraševanje državljanov in potrošnikov v Evropski uniji po kakovostnih in tradicionalnih proizvodih je vse večje. Poleg tega se zanimajo za ohranitev raznovrstnosti kmetijske proizvodnje v Evropski uniji. S tem se ustvarja povpraševanje po kmetijskih proizvodih ali živilih z določljivo posebnostjo, zlasti z geografskim poreklom.

(3) Proizvajalci lahko s proizvodnjo raznolikih in kakovostnih proizvodov nadaljujejo le, če so za svoje prizadevanje pravično nagrajeni. Zato morajo kupcem in potrošnikom značilnosti svojih proizvodov sporočati pod pogoji poštene konkurence. Poleg tega morajo biti njihovi proizvodi na trgu pravilno opredeljeni.

(4) Pomoč proizvajalcem prek izvajanja shem kakovosti in nagrajevanja za njihovo prizadevanje za proizvodnjo raznolikih kakovostnih proizvodov lahko koristi podeželskemu gospodarstvu. To velja zlasti za območja z omejenimi možnostmi na

[17] UL C , , str.
[18] UL C , , str.

katerih predstavlja kmetijski sektor velik del gospodarstva. Na ta način sheme kakovosti prispevajo k politiki razvoja podeželja ter politikam tržne in dohodkovne podpore skupne kmetijske politike (SKP) ter jih dopolnjujejo.

(5) Prednostne naloge politike EU 2020, kot so določene v sporočilu Komisije z naslovom „EVROPA 2020 Strategija za pametno, trajnostno in vključujočo rast“[19], vključujejo cilje v zvezi z doseganjem konkurenčnega gospodarstva na podlagi znanja in inovacij ter spodbujanjem gospodarstva z visoko stopnjo zaposlenosti, ki bi zagotovilo socialno in ozemeljsko kohezijo. Zato mora politika kakovosti kmetijskih proizvodov proizvajalcem zagotoviti ustrezna orodja, da lahko bolje opredelijo in spodbujajo promocijo svojih proizvodov s posebnimi značilnostmi ter jih hkrati zaščitijo pred nepravičnimi praksami.

(6) Sklop različnih dopolnilnih ukrepov, ki so predvideni, mora upoštevati načeli subsidiarnosti in sorazmernosti.

(7) Ukrepi politike kakovosti kmetijskih proizvodov so določeni v naslednjih uredbah:

– Uredba Sveta (EGS) št. 1601/91 z dne 10. junija 1991 o določitvi splošnih pravil za opredelitev, opis in predstavitev aromatiziranih vin, aromatiziranih pijač na osnovi vina in aromatiziranih mešanih pijač iz vinskih proizvodov[20];

– Direktiva Sveta 2001/110/ES z dne 20. decembra 2001 o medu[21] in zlasti člen 2 Direktive;

– Uredba Sveta (ES) št. 247/2006 z dne 30. januarja 2006 o posebnih ukrepih za kmetijstvo v najbolj oddaljenih regijah Unije[22] in zlasti člen 14 naslova IV Uredbe z naslovom „Grafični znak“;

– Uredba Sveta (ES) št. 509/2006 z dne 20. marca 2006 o zajamčenih tradicionalnih posebnostih kmetijskih proizvodov in živil[23];

– Uredba Sveta (ES) št. 510/2006 z dne 20. marca 2006 o zaščiti geografskih označb in označb porekla za kmetijske proizvode in živila[24];

– Uredba Sveta (ES) št. 1234/2007 z dne 22. oktobra 2007 o vzpostavitvi skupne ureditve kmetijskih trgov in o posebnih določbah za nekatere kmetijske proizvode („Uredba o enotni SUT“)[25] ter zlasti oddelek I poglavja I naslova II dela II Uredbe z naslovom „Pravila trženja“ ter pododdelek I oddelka Ia z naslovom „Označbe porekla in geografske označbe“;

---

19 Sporočilo Komisije z naslovom „EVROPA 2020 Strategija za pametno, trajnostno in vključujočo rast“, COM(2010) 2020.
20 UL L 149, 14.6.1991, str. 1.
21 UL L 10, 12.1.2002, str. 47.
22 UL L 42, 14.2.2006, str. 1.
23 UL L 93, 31.3.2006, str. 1.
24 UL L 93, 31.3.2006, str. 12.
25 UL L 299, 16.11.2007, str. 45.

– Uredba Sveta (ES) št. 834/2007 z dne 28. junija 2007 o ekološki pridelavi in označevanju ekoloških proizvodov in razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 2092/91[26];

– Uredba (ES) št. 110/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. januarja 2008 o opredelitvi, opisu, predstavitvi, označevanju in zaščiti geografskih označb žganih pijač ter razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 1576/89[27].

(8) Za označevanje kmetijskih proizvodov in živil morajo veljati splošna pravila iz Direktive 2000/13/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. marca 2000 o približevanju zakonodaje držav članic o označevanju, predstavljanju in oglaševanju živil[28].

(9) V sporočilu Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o politiki kakovosti kmetijskih proizvodov[29] je bilo kot prednostna naloga določeno doseganje večje splošne skladnosti in doslednosti politike kakovosti kmetijskih proizvodov.

(10) Shema geografskih označb za kmetijske proizvode in živila, shema zajamčenih tradicionalnih posebnosti ter prostovoljna pravila označevanja imajo nekatere skupne cilje in določbe.

(11) Evropska unija si že nekaj časa prizadeva za poenostavitev regulativnega okvira SKP. Ta pristop je treba uporabiti tudi za uredbe o politiki kakovosti kmetijskih proizvodov.

(12) Nekatere uredbe, ki oblikujejo del politike kakovosti kmetijskih proizvodov, so bile nedavno pregledane in se še ne izvajajo v celoti. Na podlagi tega ta uredba ne sme vključevati navedenih ukrepov. Kljub temu se lahko njihova vključitev predvidi v poznejši fazi, ko se bo zakonodaja izvajala v celoti.

(13) Ob upoštevanju zgoraj navedenih ugotovitev je treba v enoten pravni okvir združiti naslednje določbe:

– nove ali posodobljene določbe uredb (ES) št. 510/2006 in (ES) št. 509/2006;

– določbe uredb (ES) št. 510/2006 in (ES) št. 509/2006, ki se ohranijo;

– določbe v zvezi s prostovoljnimi pravili označevanja iz Uredbe (ES) št. 1234/2007 in Direktive 2001/110/ES.

(14) Zaradi jasnosti in preglednosti je treba torej uredbi (ES) št. 509/2006 in (ES) št. 510/2006 razveljaviti ter ju nadomestiti s to uredbo.

(15) Področje uporabe te uredbe je treba omejiti na kmetijske proizvode, namenjene za prehrano ljudi, iz Priloge I k Pogodbi in na seznam proizvodov zunaj področja uporabe navedene priloge, ki so tesno povezani s kmetijsko proizvodnjo ali podeželskim gospodarstvom.

---

[26] UL L 189, 20.7.2007, str. 1.
[27] UL L 39, 13.2.2008, str. 16.
[28] UL L 109, 6.5.2000, str. 29.
[29] COM(2009) 234 konč.

(16) Pravila iz te uredbe morajo veljati brez vpliva na obstoječo zakonodajo Unije o vinih, aromatiziranih vinih, žganih pijačah, ekološko pridelanih proizvodih ali najbolj oddaljenih regijah.

(17) Področje uporabe za označbe porekla in geografske označbe je treba omejiti na proizvode, za katere obstaja resnična povezava med značilnostmi proizvodov ali živil in geografskim poreklom. Vključitev le nekaterih vrst čokolade med slaščice v predhodni shemi je nepravilnost, ki jo je treba odpraviti.

(18) Posebni cilji v zvezi z zaščito označb porekla in geografskih označb so namenjeni kmetom in proizvajalcem, da lahko zagotovijo pravičen donos za lastnosti proizvodov in jasne informacije o proizvodih s posebnimi značilnostmi, povezanimi z geografskim poreklom, na podlagi katerih bi potrošniki sprejemali bolj ozaveščene odločitve o nakupu.

(19) Cilj, ki ga je mogoče učinkoviteje doseči na ravni Unije, je, da bi se v celotni Uniji zagotovilo enotno spoštovanje pravic intelektualne lastnine, povezanih z imeni, ki so zaščitena v Uniji.

(20) Okvir Unije za zaščito označb porekla in geografskih označb, ki zajema njihovo vključitev v register, omogoča njihov razvoj, ker z enotnejšim pristopom zagotavlja pošteno konkurenco med proizvajalci proizvodov, ki imajo takšne označbe, in izboljšuje verodostojnost teh proizvodov med potrošniki. Zagotoviti je treba razvoj označb porekla in geografskih označb na ravni Unije.

(21) Glede na izkušnje, pridobljene pri izvajanju Uredbe Sveta (EGS) št. 2081/1992 z dne 14. julija 1992 o zaščiti geografskih označb in označb porekla za kmetijske proizvode in živila[30] ter Uredbe (ES) št. 510/2006, obstaja potreba po obravnavi nekaterih vprašanj, da bi se pojasnila in poenostavila nekatera pravila ter uskladili postopki te sheme.

(22) Ob upoštevanju obstoječih praks je treba določiti in ohraniti dva različna instrumenta, ki opredeljujeta povezavo med proizvodi in njihovim geografskim poreklom, tj. zaščiteno označbo porekla in zaščiteno geografsko označbo. Vendar je treba brez spreminjanja koncepta opredelitev sprejeti nekatere njihove spremembe, da bi se bolje upoštevala opredelitev geografskih označb iz Sporazuma o trgovinskih vidikih pravic intelektualne lastnine ter pojasnilo in poenostavilo njihovo razumevanje med gospodarskimi subjekti.

(23) Kmetijski proizvod ali živilo s takšnim geografskim opisom mora izpolnjevati nekatere pogoje, določene v specifikacijah.

(24) Označbe porekla in geografske označbe morajo biti registrirane le na ravni Unije, da so lahko upravičene do zaščite na ozemljih držav članic. Države članice morajo biti sposobne zagotoviti prehodno zaščito na nacionalni ravni, ne da bi vplivale na trgovino znotraj Unije ali mednarodno trgovino, pri čemer ta zaščita začne veljati od datuma, ko je bil vložen zahtevek za registracijo na ravni Unije. Zaščita z registracijo, ki jo določa ta uredba, mora biti prav tako dostopna za označbe porekla in geografske označbe tretjih držav, ki izpolnjujejo ustrezna merila in so zaščitene v državi porekla.

---

[30] UL L 208, 24.7.1992, str. 1. Uredba je bila razveljavljena in nadomeščena z Uredbo (ES) št. 510/2006.

(25) Postopek registracije na ravni Unije mora omogočiti vsaki fizični ali pravni osebi z upravičenim interesom v državi članici, ki ni država članica vlagateljica, ali tretji državi, da uveljavi svoje pravice in vloži ugovor.

(26) Vpis v register zaščitenih označb porekla in zaščitenih geografskih označb mora vključevati tudi informacije za osebe, ki so vključene v trgovanje, in potrošnike.

(27) Unija se s svojimi trgovinskimi partnerji pogaja o mednarodnih sporazumih, vključno z zaščito označb porekla in geografskih označb. Zaradi lažjega obveščanja javnosti o tako zaščitenih imenih ter zlasti za zagotovitev zaščite uporabe teh imen in nadzora nad njimi se lahko ta imena vpišejo v register zaščitenih označb porekla in zaščitenih geografskih označb. Imena je treba v register vpisati kot zaščitene geografske označbe, razen če so v navedenih sporazumih posebej opredeljena kot označbe porekla.

(28) Zaradi njihove posebne narave je treba za zaščitene označbe porekla in zaščitene geografske označbe sprejeti posebne določbe o označevanju, ki določajo, da morajo proizvajalci na embalaži uporabljati ustrezne simbole ali označbe Unije. Uporaba teh simbolov ali označb mora postati obvezna za imena Unije, da bi na eni strani potrošnike bolje seznanili s to kategorijo proizvodov in z njimi povezanimi jamstvi ter na drugi strani omogočili lažjo opredelitev teh proizvodov na trgu, s čimer bi olajšali preverjanja. Ob upoštevanju zahtev Svetovne trgovinske organizacije mora biti uporaba navedenih simbolov ali označb za geografske označbe in označbe porekla iz tretje države prostovoljna.

(29) Imena v registru je treba zaščititi, da se zagotovi poštena uporaba in preprečijo prakse, ki bi lahko zavajale potrošnike. Poleg tega je treba pojasniti načine zagotavljanja zaščite geografskih označb in označb porekla, zlasti kar zadeva vlogo skupin proizvajalcev in pristojnih organov držav članic.

(30) Predvideti je treba posebna odstopanja, ki omogočajo, da se registrirano ime v omejenem obdobju uporablja skupaj z drugimi imeni, vendar naj bodo ta odstopanja poenostavljena in pojasnjena. V posebnih primerih in za reševanje začasnih težav, pri čemer je dolgoročni cilj usklajenost vseh proizvajalcev s specifikacijami, se lahko odobrijo posebna odstopanja za obdobje do 10 let.

(31) Pojasniti je treba obseg zaščite, dodeljene v skladu s to uredbo, zlasti v zvezi z omejitvami registracije novih blagovnih znamk na podlagi Direktive 2008/95/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2008 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z blagovnimi znamkami[31], ki so v nasprotju z registracijo zaščitenih označb porekla in zaščitenih geografskih označb, kot že velja za registracijo novih blagovnih znamk na ravni Unije. Tako pojasnitev je treba uvesti tudi v zvezi z imetniki prednostnih pravic intelektualne lastnine, predvsem glede blagovnih znamk in homonimnih imen, ki so registrirani kot zaščitene označbe porekla ali zaščitene geografske označbe.

(32) Zaščito označb porekla in geografskih označb je treba razširiti na zlorabo, posnemanje in navajanje registriranih imen blaga ter storitev, da bi se zagotovila visoka raven zaščite in zaščita uskladila s tisto, ki velja za vinski sektor.

---

[31] UL L 299, 8.11.2008, str. 25.

(33) Imena, ki so na dan začetka veljavnosti te uredbe že registrirana v skladu z Uredbo (ES) št. 510/2006, morajo biti še naprej upravičena do zaščite, določene v tej uredbi, in samodejno vključena v register.

(34) Poseben cilj sheme za zajamčene tradicionalne posebnosti je, da se proizvajalcem tradicionalnih proizvodov pomaga pri posredovanju lastnosti dodane vrednosti proizvoda potrošnikom. Ker pa je registriranih le nekaj imen, veljavna shema za zajamčene tradicionalne posebnosti ne izpolnjuje svojega namena. Veljavne določbe je torej treba izboljšati, pojasniti in ciljno usmeriti, da bo shema razumljivejša, učinkovitejša in privlačnejša za morebitne uporabnike.

(35) Prejšnja shema je zagotavljala možnost registracije imena z namenom opredelitve brez pridržanja imena v Uniji. Ker ta možnost zainteresiranim stranem ni bila popolnoma jasna in ker se lahko naloga opredelitve tradicionalnega proizvoda ob upoštevanju načela subsidiarnosti bolje izvede na ravni držav članic ali regionalni ravni, je treba to možnost ukiniti. Na podlagi izkušenj mora shema zadevati le pridržanje imen v Uniji.

(36) Za zagotovitev, da se v okviru sheme registrirajo pristni tradicionalni proizvodi, je treba pregledati druga merila in pogoje za registracijo imena, zlasti glede opredelitve „tradicionalen“, ki jo je treba spremeniti, tako da bo vključevala proizvode, ki se proizvajajo že zelo dolgo časa. Za boljšo zaščito kulinarične dediščine Unije je treba področje uporabe sheme zajamčenih tradicionalnih posebnosti bolj jasno usmeriti v pripravljene obroke in predelane proizvode.

(37) Skupine proizvajalcev morajo za zagotovitev doslednega upoštevanja zajamčenih tradicionalnih posebnosti proizvod v specifikaciji opredeliti same. Proizvajalcem iz tretjih držav je treba omogočiti registracijo imena kot zajamčeno tradicionalno posebnost.

(38) Da bi izpolnjevale pogoje za pridržanje, morajo biti zajamčene tradicionalne posebnosti registrirane na ravni Unije. Vpis v register omogoča tudi obveščanje oseb, vključenih v trgovanje, in potrošnikov.

(39) Zaradi preprečevanja ustvarjanja pogojev nepoštene konkurence je treba vsakemu proizvajalcu, vključno s proizvajalci iz tretjih držav, omogočiti uporabo registriranega imena in, če je primerno, simbola Unije, povezanega z označbo „zajamčena tradicionalna posebnost“, če proizvod ustreza zahtevam zadevne specifikacije in je proizvajalec vključen v nadzorni sistem.

(40) Da bi registrirana imena zaščitili pred zlorabo ali praksami, ki bi lahko zavajale potrošnike, je treba njihovo uporabo pridržati.

(41) Za imena, ki so že registrirana v skladu z Uredbo (ES) št. 509/2006 in na dan začetka veljavnosti te uredbe ne bi spadala na področje njene uporabe, je treba v prehodnem obdobju še naprej uporabljati pogoje uporabe iz navedene uredbe.

(42) Poleg tega je treba določiti prehodne ukrepe za zahtevke za registracijo, ki jih je Komisija prejela pred začetkom veljavnosti te uredbe.

(43) Tržni standardi morajo biti jasno razdeljeni na obvezna pravila, ki se ohranjajo v zakonodaji o skupni ureditvi trga, in neobvezne navedbe kakovosti, ki jih je treba vključiti v strukturo shem kakovosti. Neobvezne navedbe kakovosti morajo še naprej

podpirati cilje tržnih standardov, zato je treba njihovo področje uporabe omejiti na proizvode iz Priloge I k Pogodbi.

(44) Ob upoštevanju ciljev te uredbe in zaradi jasnosti mora obstoječe neobvezne navedbe kakovosti urejati ta uredba.

(45) Zaradi skladnega razvoja neobveznih navedb kakovosti, ki opisujejo specifične značilnosti in lastnosti proizvoda, je treba sprejeti določbo o podelitvi pristojnosti Komisiji, da pridrži dodatno navedbo, spremeni obseg proizvodov ali pogoje njihove uporabe ali z delegiranimi akti ukine neobvezno navedbo kakovosti.

(46) Dodana vrednost geografskih označb in zajamčenih tradicionalnih posebnosti temelji na zaupanju potrošnikov, ki je verodostojno le ob prisotnosti učinkovitega preverjanja in nadzora. Te sheme kakovosti je treba vključiti v sistem spremljanja v okviru uradnega nadzora, v skladu z načeli iz Uredbe (ES) št. 882/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o izvajanju uradnega nadzora, da se zagotovi preverjanje skladnosti z zakonodajo o krmi in živilih ter s pravili o zdravstvenem varstvu živali in zaščiti živali[32], vključno s sistemom pregledov na vseh stopnjah proizvodnje, predelave in distribucije. V pomoč državam članicam pri učinkovitejšemu izvajanju določb Uredbe (ES) št. 882/2004 za nadzor geografskih označb in zajamčenih tradicionalnih posebnosti so v tej uredbi navedena sklicevanja na najpomembnejše člene.

(47) Da bi se potrošnikom lahko zagotovile specifične značilnosti geografskih označb in zajamčenih tradicionalnih posebnosti, je treba gospodarske subjekte vključiti v sistem preverjanja skladnosti s specifikacijo proizvoda.

(48) Pristojni organi morajo izpolnjevati veliko operativnih meril, da bi zagotovili svojo nepristranskost in učinkovitost. Predvideti je treba določbe o podelitvi nekaterih pristojnosti organom nadzora za izvajanje posebnih nalog nadzora.

(49) V zvezi z delovanjem in akreditacijo organov nadzora je treba uporabljati evropske standarde (standarde EN), ki jih je oblikoval Evropski odbor za standardizacijo (CEN), in mednarodne standarde, ki jih je oblikovala Mednarodna organizacija za standardizacijo (ISO). Akreditacijo navedenih organov je treba izvesti v skladu z Uredbo (ES) št. 765/2008 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o določitvi zahtev za akreditacijo in nadzor trga v zvezi s trženjem proizvodov[33].

(50) Informacije o dejavnostih nadzora geografskih označb in zajamčenih tradicionalnih posebnosti je treba vključiti v večletne nacionalne načrte nadzora in letna poročila, ki jih države članice pripravijo v skladu z določbami iz Uredbe (ES) št. 882/2004.

(51) Države članice morajo biti pooblaščene za pobiranje takse za kritje nastalih stroškov.

(52) Veljavna pravila glede nadaljnje uporabe generičnih imen je treba pojasniti v smislu, da morajo generične navedbe, ki so podobne zaščitenemu ali pridržanemu imenu ali navedbi ali so del takega imena ali navedbe, ohraniti ta generični status.

---

[32] UL L 191, 28.5.2004, str. 1.
[33] UL L 218, 13.8.2008, str. 30.

(53) Datuma določitve prednosti blagovne znamke in označbe porekla ali geografske označbe morata biti enaka datumu zahtevka blagovne znamke za registracijo v Uniji ali v državah članicah in datumu vložitve zahtevka za zaščito označbe porekla ali geografske označbe pri Komisiji.

(54) Ohraniti je treba določbe o zavrnitvi ali soobstoju označbe porekla ali geografske označbe, če je ta v nasprotju s predhodno blagovno znamko.

(55) Merila, v skladu s katerimi je treba naknadne blagovne znamke zavrniti ali razveljaviti, če so registrirane, kadar so te v nasprotju s predhodno označbo porekla ali geografsko označbo, morajo ustrezati določenemu obsegu zaščite označbe porekla ali geografske označbe.

(56) Določbe sistemov, ki vzpostavljajo pravice intelektualne lastnine, in zlasti tiste, določene v okviru shem kakovosti za označbe porekla in geografske označbe ter v okviru zakonodaje o blagovnih znamkah, morajo imeti prednost pred pridržanjem imen ter določitvijo označb in simbolov v skladu s shemami kakovosti za zajamčene tradicionalne posebnosti in neobvezne navedbe kakovosti.

(57) Pojasniti in priznati je treba vlogo skupin. Skupine imajo bistveno vlogo v postopku vložitve zahtevka za registracijo imen označb porekla in geografskih označb ter zajamčenih tradicionalnih posebnosti, vključno s spremembami specifikacij in zahtevki za preklic. Prav tako lahko skupina razvije dejavnosti v zvezi z nadziranjem izvajanja zaščite registriranih imen, skladnostjo proizvodnje s specifikacijami proizvoda, obveščanjem o registriranem imenu in njegovo promocijo ter na splošno kakršno koli dejavnost za povečanje vrednosti registriranih imen in učinkovitosti shem kakovosti. Vendar te dejavnosti ne smejo spodbujati ali povzročati protikonkurenčnega vedenja, ki je nezdružljivo s členoma 101 in 102 Pogodbe.

(58) Za zagotovitev, da registrirana imena označb porekla in geografskih označb ter zajamčenih tradicionalnih posebnosti izpolnjujejo pogoje iz te uredbe, morajo zahtevke preučiti nacionalni organi zadevne države članice, pri čemer je treba upoštevati skladnost z minimalnimi skupnimi določbami, vključno z nacionalnim postopkom z ugovorom. Komisija mora torej pregledati zahtevke, da odpravi kakršne koli očitne napake ter zagotovi upoštevanje zakonodaje Unije in interesov zainteresiranih strani zunaj države članice, v kateri je bil zahtevek vložen.

(59) Registracija imen označb porekla in geografskih označb ter zajamčenih tradicionalnih posebnosti, ki izpolnjujejo pogoje iz te uredbe, mora biti mogoča za imena v zvezi s proizvodi s poreklom iz tretjih držav.

(60) Simboli, označbe in kratice, ki opredeljujejo udeležbo v shemi kakovosti in pravicah v okviru te sheme, ki zadevajo Unijo, morajo biti zaščiteni v Uniji in tretjih državah, da se zagotovi uporaba teh simbolov, označb in kratic na pristnem proizvodu in prepreči zavajanje potrošnikov glede kakovosti proizvoda. Za učinkovito zaščito mora imeti Komisija poleg tega dostop do primernih proračunskih sredstev na centralizirani podlagi v okviru Uredbe Sveta (ES) št. 1698/2005 z dne 20. septembra 2005 o podpori za razvoj podeželja iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP)[34]

[34] UL L 277, 21.10.2005, str. 1.

in v skladu s členom 5 Uredbe Sveta (ES) št. 1290/2005 z dne 21. junija 2005 o financiranju skupne kmetijske politike[35].

(61) Postopek registracije za zaščiteno označbo porekla, zaščiteno geografsko označbo in zajamčeno tradicionalno posebnost, vključno s pregledom in obdobjem za ugovor, je treba skrajšati in izboljšati, zlasti v zvezi z odločanjem. Za odločanje glede registracije mora biti pristojna Komisija, ki ji pod določenimi pogoji pomagajo države članice. Vzpostaviti je treba postopke, ki bodo omogočali spremembo specifikacije proizvoda po registraciji in preklic registriranih imen, zlasti če skladnost z ustrezno specifikacijo proizvoda ni več zagotovljena ali če se ime na trgu nič več ne uporablja.

(62) Komisija mora biti pristojna za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 290 Pogodbe, da bi dopolnila ali spremenila nekatere nebistvene elemente te uredbe. Opredeliti je treba elemente, za katere se lahko izvaja navedena pristojnost, in pogoje, ki veljajo za dodelitev pristojnosti.

(63) Za zagotovitev enotnega izvajanja te uredbe v vseh državah članicah je treba Komisijo pooblastiti za sprejemanje izvedbenih aktov v skladu s členom 291 Pogodbe. Razen če je izrecno navedeno drugače, mora Komisija sprejeti navedene izvedbene akte v skladu z določbami iz Uredbe (EU) št. XX/XXXX Evropskega parlamenta in Sveta z dne … o…[36] –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

[35] UL L 209, 11.8.2005, str. 1.

[36]

Naslov I

UVODNE DOLOČBE

Člen 1

Vsebina

1. Namen te uredbe je pomagati proizvajalcem kmetijskih proizvodov pri obveščanju kupcev in potrošnikov o značilnostih proizvoda in načinih kmetovanja v zvezi z zadevnimi proizvodi, s čimer se zagotovijo:

   – poštena konkurenca za kmete in proizvajalce kmetijskih proizvodov z značilnostmi in lastnostmi dodane vrednosti,

   – razpoložljivost zanesljivih informacij o teh proizvodih za potrošnike,

   – spoštovanje pravic intelektualne lastnine in

   – celovitost notranjega trga.

   Namen ukrepov iz te uredbe je spodbuditi kmetijske in predelovalne dejavnosti ter sisteme kmetovanja, povezane z visokokakovostnimi proizvodi, in tako prispevati k uresničevanju politike razvoja podeželja.

2. Ta uredba vzpostavlja „sheme kakovosti“, ki so podlaga za opredelitev in, kjer je ustrezno, zaščito imen in navedb, ki označujejo ali opisujejo zlasti kmetijske proizvode:

   (a) z značilnostmi dodane vrednosti ali

   (b) z lastnostmi dodane vrednosti zaradi načinov kmetovanja ali predelave, ki se uporabljajo pri proizvodnji, ali zaradi kraja proizvodnje ali trženja proizvodov.

Člen 2

Področje uporabe

1. Ta uredba zajema kmetijske proizvode, namenjene za prehrano ljudi, iz Priloge I k Pogodbi in druge proizvode iz Priloge I k tej uredbi v tu določenem obsegu.

   Vendar se shema kakovosti iz naslova III te uredbe ne uporablja za nepredelane kmetijske proizvode.

   Komisija lahko z delegiranimi akti spremeni Prilogo I k tej uredbi za zagotovitev, da so proizvodi, ki jih zajema ta uredba, tesno povezani s kmetijskimi proizvodi ali podeželskim gospodarstvom.

2. Ta uredba se ne uporablja za proizvode vinske trte, razen za vinski kis, niti za žgane pijače ali aromatizirana vina.

3. Ta uredba se uporablja brez poseganja v druge posebne določbe Unije v zvezi z dajanjem proizvoda na trg, zlasti glede enotne skupne ureditve trgov ali označevanja živil.

4. Direktiva 98/34/ES Evropskega parlamenta in Sveta[37] se ne uporablja za sheme kakovosti, vzpostavljene s to uredbo.

Člen 3

Opredelitev pojmov

V tej uredbi:

(1) „sheme kakovosti“ pomeni sheme iz naslovov II, III in IV;

(2) „skupina“ pomeni združenje, ne glede na njegovo pravno obliko, sestavljeno zlasti iz proizvajalcev ali predelovalcev istega proizvoda;

(3) „tradicionalen“ pomeni dokazano uporabo na domačem trgu v obdobju, ki omogoča prehod med generacijami; to obdobje se običajno pripiše dvema generacijama, najmanj 50 let;

(4) „označevanje“ pomeni enako kot v členu 1(3)(a) Direktive 2000/13/ES;

(5) se „specifičnost“ v zvezi s proizvodom nanaša na značilnosti in načine proizvodnje ter proizvod jasno razlikuje od drugih podobnih proizvodov iste kategorije;

(6) „generične navedbe“ pomeni navedbe, ki vključujejo tista imena proizvodov, ki so postala splošna imena proizvodov v Uniji, čeprav se navezujejo na kraj, regijo ali državo, kjer se je proizvod prvotno proizvajal ali tržil.

[37] UL L 204, 21.7.1998, str. 37.

Naslov II

ZAŠČITENE OZNAČBE POREKLA IN ZAŠČITENE GEOGRAFSKE OZNAČBE

Člen 4

Cilj

Vzpostavljena je shema za zaščitene označbe porekla in zaščitene geografske označbe, katere namen je pomagati proizvajalcem proizvodov, povezanih z geografskim območjem, tako da zagotavlja:

(a) pravična plačila za lastnosti njihovih proizvodov;

(b) enotno zaščito imen kot pravico intelektualne lastnine na ozemlju Evropske unije;

(c) jasne informacije o lastnostih dodane vrednosti proizvoda potrošnikom.

Člen 5

Opredelitvi označbe porekla in geografske označbe

1. Pod tem naslovom se uporabljata naslednji opredelitvi pojmov:

   (a) „označba porekla“ je ime, ki opredeljuje proizvod:

      (i) s poreklom iz specifičnega kraja, regije ali izjemoma države,

      (ii) katerega kakovost ali značilnosti so bistveno ali izključno posledica določenega geografskega okolja z njegovimi lastnimi naravnimi in človeškimi dejavniki ter

      (iii) katerega vse faze proizvodnje potekajo na istem opredeljenem geografskem območju;

   (b) „geografska označba“ je ime, ki opredeljuje proizvod:

      (i) s poreklom iz specifičnega kraja, regije ali države,

      (ii) katerega določeno kakovost, sloves ali drugo značilnost je mogoče pripisati predvsem njegovemu geografskemu poreklu ter

      (iii) katerega najmanj ena faza proizvodnje poteka na opredeljenem geografskem območju.

2. Brez poseganja v odstavek 1(a) se določena imena obravnavajo kot označbe porekla, če izhajajo surovine zadevnih proizvodov iz geografskega območja, ki je večje ali različno od opredeljenega geografskega območja, če:

(a) je območje proizvodnje surovin opredeljeno,

(b) obstajajo posebni pogoji za proizvodnjo surovin in

(c) so vzpostavljene ureditve nadzora, ki zagotavljajo upoštevanje pogojev iz točke (b).

Zadevne označbe porekla so morale biti priznane kot označbe porekla v državi porekla pred 1. majem 2004.

3. Zaradi upoštevanja specifičnosti, povezanih z določenimi sektorji ali območji, lahko Komisija z delegiranimi akti sprejme omejitve in odstopanja glede faz proizvodnje, ki potekajo na opredeljenem geografskem območju, ali glede izvora surovin.

Člen 6

Generičnost, nasprotja z imeni rastlinskih sort in živalskih pasem, homonimi in blagovnimi znamkami

1. Imen, ki so postala generična, ni mogoče registrirati kot zaščitene označbe porekla ali zaščitene geografske označbe.

2. Imena ni mogoče registrirati kot označbo porekla ali geografsko označbo, če je v nasprotju z imenom rastlinske sorte ali živalske pasme in bi lahko potrošnika zavajalo glede pravega porekla proizvoda.

3. Ime, ki je predlagano za registracijo in je v celoti ali delno homonim imena, ki je že vpisano v register iz člena 11, se lahko registrira, če se pogoji uporabe in predstavitev pozneje registriranega homonima v praksi dovolj razlikujejo od imena, ki je že vpisano v register, s čimer se prepreči zavajanje potrošnika.

4. Ime, predlagano za registracijo kot označba porekla ali geografska označba, se ne registrira, kadar bi lahko ta registracija zaradi ugleda blagovne znamke, slovesa in trajanja uporabe te znamke potrošnika zavedla glede resnične identitete proizvoda.

Člen 7

Specifikacija proizvoda

1. Za upravičenost do zaščitene označbe porekla ali zaščitene geografske označbe mora biti proizvod v skladu s specifikacijo, ki vključuje vsaj:

(a) ime, ki se zaščiti kot označba porekla ali geografska označba;

(b) opis proizvoda, vključno s surovinami, če je potrebno, ter glavnimi fizikalnimi, kemičnimi, mikrobiološkimi in organoleptičnimi značilnostmi proizvoda;

(c) opredelitev geografskega območja in po potrebi podatke, ki dokazujejo izpolnjevanje zahtev iz člena 5(2);

(d) dokazila o tem, da proizvod izvira iz opredeljenega geografskega območja iz člena 5(1)(a) ali (b);

(e) opis metode pridobivanja proizvoda ter pristnih in nespremenljivih lokalnih metod in, kadar je ustrezno, informacije o pakiranju, če tako določi skupina vlagateljev in utemelji, da je treba pakiranje opraviti na opredeljenem geografskem območju zaradi zaščite kakovosti ali zagotavljanja porekla ali nadzora;

(f) podatke, ki dokazujejo:

(i) povezavo med lastnostjo ali značilnostmi proizvoda in geografskim okoljem iz člena 5(1)(a) ali glede na posamezen primer,

(ii) povezavo med določeno lastnostjo, slovesom ali drugo značilnostjo kmetijskega proizvoda ali živila in geografskim poreklom iz člena 5(1)(b);

(g) ime in naslov organov, ki preverjajo upoštevanje določb iz specifikacije proizvoda v skladu s členom 34, ter njihove posebne naloge;

(h) vsa posebna pravila o označevanju zadevnega proizvoda.

3. Komisija lahko z delegiranimi akti določi dodatna pravila glede vsebine specifikacije proizvoda za zagotovitev, da specifikacije proizvodov vključujejo ustrezne in jedrnate informacije.

Člen 8

Vsebina zahtevka za registracijo

1. Zahtevek za registracijo označbe porekla ali geografske označbe, kot je naveden v členu 46(2) ali (5), vključuje vsaj:

(a) naziv in naslov skupine vlagateljev,

(b) specifikacijo proizvoda iz člena 7;

(c) enoten dokument, ki vsebuje naslednje:

(i) glavne točke specifikacije proizvoda: ime, opis proizvoda, vključno s posebnimi pravili o pakiranju in označevanju, kjer je ustrezno, ter jedrnato opredelitev geografskega območja;

(ii) opis povezave proizvoda z geografskim okoljem ali geografskim poreklom iz člena 5(1)(a) ali (b) glede na posamezen primer in, kadar je ustrezno, posebne elemente opisa proizvoda ali metode pridobivanja, ki dokazujejo to povezavo.

Zahtevek, kot je naveden v členu 46(5), prav tako vključuje dokaz, da je ime proizvoda zaščiteno v državi porekla.

2. Dokumentacija zahtevka iz člena 46(4) vključuje:

(a) naziv in naslov skupine vlagateljev,

(b) enoten dokument iz odstavka 1(c);

(c) izjavo države članice, da zahtevek, ki ga je predložila skupina vlagateljev in je upravičen do pozitivne odločitve, izpolnjuje pogoje iz te uredbe in določbe, sprejete v skladu z njo;

(d) referenco objave specifikacije proizvoda.

Država članica zagotovi objavo različice specifikacije proizvoda, na kateri temelji njena pozitivna odločitev v skladu s členom 46(4), in elektronski dostop do specifikacije proizvoda.

Člen 9

Prehodna nacionalna zaščita

Država članica lahko v skladu s to uredbo le prehodno odobri zaščito imena na nacionalni ravni, ki začne veljati na dan vložitve zahtevka pri Komisiji.

Takšna nacionalna zaščita preneha veljati na dan, ko je sprejeta odločitev glede registracije v skladu s to uredbo ali ko je zahtevek umaknjen.

Za posledice takšne nacionalne zaščite, če ime ni registrirano v skladu s to uredbo, je odgovorna le zadevna država članica.

Ukrepi, ki jih države članice sprejmejo v skladu s prvim odstavkom, imajo učinek le na nacionalni ravni in ne vplivajo na trgovino znotraj Unije ali mednarodno trgovino.

Člen 10

Razlogi za ugovor

1. Ugovor, kot je naveden v prvem pododstavku člena 48(1), je dopusten le, če ga Komisija sprejme v določenem roku, in če:

(a) dokazuje neizpolnjevanje pogojev iz člena 5;

(b) dokazuje, da je predlagana registracija imena v nasprotju s členom 6(2) ali (3);

(c) dokazuje, da bi predlagana registracija imena ogrozila obstoj popolnega ali delnega homonima imena ali blagovne znamke ali obstoj proizvodov, ki so bili zakonito na trgu že najmanj pet let pred datumom objave iz člena 47(2)(a), ali

(d) navaja podatke, na podlagi katerih je mogoče sklepati, da je ime, za katerega se zahteva registracija, generično.

2. Razlogi za ugovor se ocenijo glede na ozemlje Evropske unije.

Člen 11

Register zaščitenih označb porekla in zaščitenih geografskih označb

1. Komisija z izvedbenimi akti in brez pomoči odbora iz člena 54 vzpostavi in posodablja register zaščitenih označb porekla in zaščitenih geografskih označb v okviru te sheme, ki je javno dostopen.

2. Označbe porekla in geografske označbe proizvodov iz tretjih držav, ki so zaščitene v Uniji v skladu z mednarodnim sporazumom, katerega pogodbenica je Unija, se lahko vpišejo v register. Ta imena se v register vpišejo kot zaščitene geografske označbe, razen če so v navedenem sporazumu izrecno opredeljena kot zaščitene označbe porekla.

3. Komisija lahko z izvedbenimi akti in brez pomoči odbora iz člena 54 določi obliko in vsebino registra.

Člen 12

Imena, simbol in označbe

1. Zaščitene označbe porekla in zaščitene geografske označbe lahko uporablja vsak gospodarski subjekt, ki trži proizvod, ki je v skladu z ustrezno specifikacijo.

2. Določijo se simboli Unije, ki so namenjeni obveščanju javnosti o zaščitenih označbah porekla in zaščitenih geografskih označbah.

3. Na oznakah proizvodov s poreklom iz Unije, ki se tržijo pod zaščiteno označbo porekla ali zaščiteno geografsko označbo, registrirano v skladu s postopki iz te uredbe, se navede označba „zaščitena označba porekla“ ali „zaščitena geografska označba“ ali z njima povezani simboli Unije. Poleg tega sta lahko na oznaki navedeni ustrezni okrajšavi „ZOP“ ali „ZGO“.

4. Na oznakah proizvodov s poreklom iz tretjih držav, ki se tržijo pod imenom, vpisanim v register, se navedeta označbi iz odstavka 3 ali z njima povezani simboli Unije.

5. Na podlagi delegiranih aktov Komisija določi tehnične značilnosti simbola Unije in pravila o označevanju proizvodov, ki se tržijo pod zaščiteno označbo porekla ali zaščiteno geografsko označbo, vključno v zvezi z uporabo ustreznih jezikovnih različic, da se zagotovi posredovanje ustreznih informacij potrošnikom.

Člen 13

Zaščita

1. Registrirana imena so zaščitena pred:

   (a) vsako neposredno ali posredno komercialno rabo registriranega imena za proizvode, ki jih registracija ne zajema, če so ti proizvodi primerljivi s proizvodi, registriranimi pod zadevnim imenom, ali če ta raba izkorišča sloves zaščitenega imena;

   (b) vsako zlorabo, posnemanjem ali navajanjem, tudi če je navedeno resnično poreklo proizvoda ali storitve ali če je zaščiteno ime prevedeno ali mu je dodan izraz, kot so „slog“, „tip“, „metoda“, „kot se proizvaja v“, „imitacija“ ali podobno;

   (c) vsako drugo napačno ali zavajajočo označbo glede izvora, porekla, značaja ali bistvenih lastnosti proizvoda na notranji ali zunanji strani embalaže, v reklamnem gradivu ali dokumentih v zvezi z zadevnim proizvodom in pred pakiranjem proizvoda v embalažo, ki lahko ustvari napačen vtis o njegovem poreklu;

   (d) vsako drugo prakso, ki lahko potrošnike zavede glede pravega porekla proizvoda.

   Če zaščitena označba porekla ali zaščitena geografska označba vsebuje ime proizvoda, ki se šteje za generično, uporaba tega generičnega imena ne velja za nasprotno s točkama (a) ali (b) prvega pododstavka.

2. Zaščitene označbe porekla in zaščitene geografske označbe ne morejo postati generične.

3. Države članice sprejmejo ustrezne upravne in sodne ukrepe za preprečitev ali odpravo nezakonite uporabe zaščitenih označb porekla in zaščitenih geografskih označb, kot je navedeno v odstavku 1, zlasti na zahtevo skupine proizvajalcev, kot določa člen 42(a).

Člen 14

Povezave med blagovnimi znamkami, označbami porekla in geografskimi označbami

1. V primeru registracije označbe porekla ali geografske označbe se v skladu s to uredbo registracija blagovne znamke, katere uporaba bi bila v nasprotju s členom 13 in ki zadeva isti tip proizvoda, zavrne, če je zahtevek za registracijo blagovne znamke vložen po datumu vložitve zahtevka za registracijo pri Komisiji.

   Registracije blagovnih znamk, ki so v nasprotju s prvim pododstavkom, se razveljavijo.

2. Brez poseganja v člen 6(4) se lahko blagovna znamka, katere uporaba je v nasprotju s členom 13 in ki je prijavljena, registrirana ali, če to predvideva zadevna

zakonodaja, v dobri veri potrjena na ozemlju Evropske unije pred datumom vložitve zahtevka za zaščito označbe porekla ali geografske označbe Komisiji, še naprej uporablja ali obnovi za zadevni proizvod ne glede na registracijo označbe porekla ali geografske označbe, če ni razlogov za njeno neveljavnost ali preklic v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 207/2009 z dne 26. februarja 2009 o blagovni znamki Skupnosti[38] ali Direktivo 2008/95/ES. V takih primerih je uporaba zaščitene označbe porekla ali zaščitene geografske označbe in uporaba zadevne blagovne znamke dovoljena.

3. Določbe odstavka 1 se uporabljajo ne glede na določbe Direktive 2008/95/ES.

Člen 15

Začasna odstopanja, ki veljajo pri uporabi zaščitenih označb porekla in zaščitenih geografskih označb

1. Brez poseganja v člen 14 lahko proizvodi s poreklom iz države članice ali tretje države, razen države vlagateljice zahtevka, katerih označba zajema ali vsebuje ime, ki je v nasprotju s členom 13(1), še naprej uporabljajo zaščiteno ime v prehodnem obdobju do pet let, razen če dopusten ugovor v skladu s členom 48 dokazuje, da:

   (a) bi registracija imena ogrozila obstoj popolnega ali delnega homonimnega imena ali

   (b) so se proizvodi zakonito tržili pod tem imenom na zadevnem ozemlju vsaj pet let pred datumom objave, določenem v prvi alinei člena 47(2).

2. Brez poseganja v člen 14 lahko Komisija v ustrezno utemeljenih primerih, v katerih je dokazano, da pri uporabi označbe, ki ni v skladu s specifikacijo, nikakor ne gre za izkoriščanje slovesa registriranega imena, in da raba ni zavajala niti ni mogla zavajati potrošnikov glede resničnega porekla proizvoda, z izvedbenimi akti podaljša prehodno obdobje iz odstavka 1 na 15 let.

3. Kadar se uporablja označba iz odstavkov 1 in 2, je država porekla na oznaki jasno in vidno označena.

4. Za reševanje začasnih težav pri doseganju dolgoročnega cilja glede usklajenosti vseh proizvajalcev s specifikacijo lahko država članica v posebnih primerih tudi odobri prehodno obdobje do 10 let, ki začne veljati na datum vložitve zahtevka pri Komisiji, če so zadevni proizvajalci zakonito tržili zadevne proizvode pod zadevnimi imeni neprekinjeno vsaj pet let pred vložitvijo zahtevka pri Komisiji.

   Prvi pododstavek se smiselno uporablja za zaščiteno geografsko označbo ali zaščiteno označbo porekla, ki zadeva geografsko območje v tretji državi.

   Ta prehodna obdobja se navedejo v dokumentaciji zahtevka iz člena 8(2).

[38] UL L 78, 24.3.2009, str. 1.

Člen 16

Prehodne določbe

1. Imena, vpisana v register iz člena 7(6) Uredbe (ES) št. 510/2006, se samodejno prenesejo v register iz člena 11 te uredbe. Kot ustrezne specifikacije se obravnavajo specifikacije iz člena 7. Kakršne koli prehodne določbe v zvezi s takšnimi registracijami se uporabljajo še naprej.

2. Za zaščito pravic in utemeljenih interesov zadevnih proizvajalcev ali zainteresiranih strani lahko Komisija z delegiranimi akti določi dodatna prehodna pravila.

3. Ta uredba se uporablja brez poseganja v kakršno koli pravico do soobstoja označb porekla in geografskih označb na eni strani ter blagovnih znamk na drugi strani, ki so veljale na podlagi Uredbe (ES) št. 510/2006.

Naslov III

ZAJAMČENE TRADICIONALNE POSEBNOSTI

Člen 17

Cilj

Namen vzpostavitve sheme za zajamčene tradicionalne posebnosti je pomagati proizvajalcem tradicionalnih proizvodov pri trženju in posredovanju lastnosti dodane vrednosti proizvodov potrošnikom.

Člen 18

Merila

1. Ime izpolnjuje pogoje za registracijo kot zajamčena tradicionalna posebnost, kadar opisuje specifičen predelan proizvod:

   (a) katerega način proizvodnje in sestava ustrezata tradicionalni praksi za zadevni proizvod, ter

   (b) ki je proizveden iz surovin ali sestavin, ki se tradicionalno uporabljajo.

2. Ime se registrira, če:

   (a) se tradicionalno uporablja za označevanje specifičnega proizvoda ali

   (b) opredeljuje tradicionalno obliko proizvoda.

3. Imena ni mogoče registrirati, če se nanaša le na splošne trditve, uporabljene za skupino proizvodov, ali na trditve, ki jih določa posebna zakonodaja Unije.

4. Za zagotovitev nemotenega delovanja sheme lahko Komisija z delegiranimi akti dodatno opredeli potrebna merila o izpolnjevanju pogojev.

Člen 19

Specifikacija proizvoda

1. Za izpolnjevanje pogojev za zajamčeno tradicionalno posebnost mora biti proizvod v skladu s specifikacijo, ki vključuje:

   (a) predlagano ime za registracijo v ustreznih jezikovnih različicah;

(b) opis proizvoda, vključno z njegovimi glavnimi fizikalnimi, kemijskimi, mikrobiološkimi ali organoleptičnimi značilnostmi, ki dokazujejo specifičnost proizvoda;

(c) opis metode proizvodnje, ki jo morajo proizvajalci upoštevati, vključno z naravo in značilnostmi surovin ali uporabljenih sestavin, in metode priprave proizvoda ter

(d) ključne elemente tradicionalnih lastnosti proizvoda.

2. Komisija lahko z delegiranimi akti določi pravila glede priprave specifikacije proizvoda za zagotovitev, da vključujejo specifikacije proizvodov ustrezne in jedrnate informacije.

Člen 20

Vsebina zahtevka za registracijo

1. Zahtevek za registracijo imena kot zajamčene tradicionalne posebnosti iz člena 46(2) ali (5) vključuje:

(a) naziv in naslov skupine vlagateljev,

(b) specifikacijo proizvoda iz člena 19.

2. Dokumentacija zahtevka iz člena 46(4) vključuje:

(a) elemente iz odstavka 1 tega člena in

(b) izjavo države članice, da zahtevek, ki ga je predložila skupina in je upravičen do pozitivne odločitve, izpolnjuje pogoje iz te uredbe in določbe, sprejete v skladu z njo.

Člen 21

Razlogi za ugovor

1. Ugovor, kot je naveden v prvem pododstavku člena 48(1), je dopusten le, če ga Komisija sprejme v določenem roku, in če:

(a) navaja ustrezno utemeljene razloge, zakaj je predlagana registracija nezdružljiva s pogoji te uredbe, ali

(b) navaja podatke o prejšnji uporabi imena, ki bi jo predlagana registracija lahko ogrozila.

2. Merila iz odstavka 1(b) se ocenijo glede na ozemlje Evropske unije.

Člen 22

Register zajamčenih tradicionalnih posebnosti

1. Komisija z izvedbenimi akti in brez pomoči odbora iz člena 54 vzpostavi in posodablja register zajamčenih tradicionalnih posebnosti v okviru te sheme, ki je javno dostopen.

2. Komisija lahko z izvedbenimi akti in brez pomoči odbora iz člena 54 določi obliko in vsebino registra.

Člen 23

Imena, simbol in označba

1. Ime, registrirano kot zajamčena tradicionalna posebnost, lahko uporablja vsak gospodarski subjekt, ki trži proizvod, ki je v skladu z ustrezno specifikacijo.

2. Določi se simbol Unije, ki je namenjen obveščanju javnosti o shemi zajamčenih tradicionalnih posebnosti.

3. Na oznakah proizvodov s poreklom iz Unije, ki se tržijo kot zajamčena tradicionalna posebnost, registrirana v skladu s to uredbo, je brez poseganja v odstavek 4 naveden simbol iz odstavka 2.

   Simbol ni obvezen del označevanja zajamčenih tradicionalnih posebnosti, ki so proizvedene zunaj Unije.

   Simbol iz odstavka 2 se lahko dopolni ali nadomesti z označbo „zajamčena tradicionalna posebnost“.

4. Na podlagi delegiranih aktov Komisija določi tehnične značilnosti simbola Unije in pravila o označevanju proizvodov, ki nosijo ime zajamčene tradicionalne posebnosti, vključno v zvezi z uporabo ustreznih jezikovnih različic, da se zagotovi posredovanje ustreznih informacij potrošnikom.

Člen 24

Omejitev uporabe registriranih imen

1. Registrirana imena so zaščitena pred zlorabo, posnemanjem, navajanjem ali pred kakršnimi koli drugimi praksami, ki bi lahko zavajale potrošnika.

2. Države članice preprečijo zamenjavo na nacionalni ravni uporabljenih prodajnih imen z registriranimi imeni.

3. Komisija lahko z izvedbenimi akti določi pravila za zaščito zajamčenih tradicionalnih posebnosti.

Člen 25

Prehodne določbe

1. Imena, registrirana v skladu s členom 13(2) Uredbe (ES) št. 509/2006, v katerem so opisani proizvodi, ki spadajo na področje uporabe tega naslova, se samodejno prenesejo v register iz člena 22 te uredbe. Kot ustrezne specifikacije se obravnavajo specifikacije iz člena 19. Kakršne koli prehodne določbe v zvezi s takšnimi registracijami se uporabljajo še naprej. Imena, ki opisujejo proizvode, ki ne spadajo na področje uporabe tega naslova, se lahko še naprej uporabljajo pod pogoji iz Uredbe (ES) št. 509/2006, in sicer do 31. decembra 2017.

2. Imena, registrirana v skladu z zahtevami iz prvega pododstavka člena 1(1) in iz člena 13(1) Uredbe (ES) št. 509/2006, vključno s tistimi, ki so registrirana na podlagi zahtevkov iz drugega pododstavka člena 55(1) te uredbe, se lahko še naprej uporabljajo pod pogoji iz Uredbe (ES) št. 509/2006, in sicer do 31. decembra 2017.

3. Za zaščito pravic in utemeljenih interesov zadevnih proizvajalcev ali zainteresiranih strani lahko Komisija z delegiranimi akti določi dodatna prehodna pravila.

Naslov IV

NEOBVEZNE NAVEDBE KAKOVOSTI

Člen 26

Cilj

Shema za neobvezne navedbe kakovosti se vzpostavi, da bi proizvajalci kmetijskih proizvodov z značilnostmi ali lastnostmi dodane vrednosti te značilnosti ali lastnosti lažje sporočali znotraj notranjega trga, ter zlasti za podpiranje in dopolnjevanje posebnih tržnih standardov.

Člen 27

Obstoječe neobvezne navedbe kakovosti

1. Neobvezne navedbe kakovosti, ki jih ta shema zajema na datum začetka veljavnosti te uredbe, so navedene v Prilogi II k tej uredbi skupaj z akti, ki določajo zadevne navedbe in pogoje njihove uporabe.

2. Neobvezne navedbe kakovosti iz odstavka 1 veljajo do spremembe ali preklica v skladu s členom 28.

Člen 28

Pridržanje, sprememba in preklic

Da bi se upoštevali pričakovanja potrošnikov, razvoj znanstvenih in tehničnih dognanj, položaj na trgu ter razvoj tržnih in mednarodnih standardov, lahko Komisija z delegiranimi akti:

(a) pridrži dodatno neobvezno navedbo kakovosti, pri čemer določi pogoje njene uporabe,

(b) spremeni pogoje uporabe neobvezne navedbe kakovosti ali

(c) prekliče neobvezno navedbo kakovosti.

Člen 29

Dodatne neobvezne navedbe kakovosti

1. Dodatne neobvezne navedbe kakovosti izpolnjujejo navedena merila:

   (a) navedba se nanaša na značilnost proizvoda ali način kmetovanja ali predelave,

(b) uporaba navedbe doda vrednost proizvodu v primerjavi s proizvodom podobne vrste in

(c) proizvod je dan na trg z značilnostjo ali lastnostjo iz točke (a), ki jo potrošniki prepoznajo v več državah članicah.

Komisija upošteva vse zadevne mednarodne standarde.

2. Neobvezne navedbe, ki opisujejo tehnične lastnosti proizvoda z namenom izvajanja obveznih tržnih standardov in niso namenjene obveščanju potrošnikov o teh lastnostih proizvoda, v okviru te sheme niso pridržane.

3. Da se upoštevajo posebnosti določenih sektorjev in pričakovanja potrošnikov, lahko Komisija z delegiranimi akti določi podrobna pravila v zvezi z merili iz odstavka 1.

Člen 30

Omejitve uporabe

1. Neobvezna navedba kakovosti se lahko uporablja le za opis proizvodov, ki so v skladu z ustreznimi pogoji uporabe.

2. Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe za zagotovitev, da označevanje proizvodov ne povzroča zamenjave z neobveznimi navedbami kakovosti.

3. Komisija lahko z izvedbenimi akti določi pravila za uporabo neobveznih navedb kakovosti.

Člen 31

Spremljanje

Države članice izvajajo preverjanja na podlagi analize tveganja za zagotovitev izpolnjevanja zahtev iz tega naslova in v primeru kršitev izrečejo ustrezne upravne kazni.

Naslov V

SKUPNE DOLOČBE

Poglavje I

Uradni nadzor zaščitenih označb porekla, zaščitenih geografskih označb in zajamčenih tradicionalnih posebnosti

Člen 32

Področje uporabe

Določbe tega poglavja se uporabljajo v zvezi s shemami kakovosti iz naslovov II in III.

Člen 33

Imenovanje pristojnega organa

1. V skladu z Uredbo (ES) št. 882/2004 države članice imenujejo pristojni organ ali organe, pristojne za uradni nadzor, ki se izvaja za preverjanje izpolnjevanja pravnih zahtev, povezanih s shemami kakovosti, ki jih določa ta uredba.

   Postopki in zahteve iz Uredbe (ES) št. 882/2004 se smiselno uporabljajo za uradni nadzor, ki se izvaja za preverjanje izpolnjevanja pravnih zahtev, povezanih s shemami kakovosti za vse proizvode iz Priloge I k tej uredbi.

2. Pristojni organi iz odstavka 1 zagotavljajo ustrezna jamstva objektivnosti in nepristranskosti, pri čemer imajo na voljo usposobljeno osebje in sredstva, potrebna za izvajanje svojih funkcij.

3. Uradni nadzor zajema:

   (a) preverjanje skladnosti proizvoda z ustreznimi specifikacijami proizvoda in

   (b) nadzorovanje uporabe registriranih imen za opis proizvoda, ki se daje na trg, v skladu s členom 13 za imena, registrirana na podlagi naslova II, in v skladu s členom 24 za imena, registrirana na podlagi naslova III.

Člen 34

Preverjanje skladnosti s specifikacijo proizvoda

1. V zvezi z zaščitenimi označbami porekla, zaščitenimi geografskimi označbami in zajamčenimi tradicionalnimi posebnostmi, ki označujejo proizvode s poreklom iz

Unije, mora preverjanje skladnosti s specifikacijo proizvoda pred dajanjem proizvoda na trg zagotoviti:

(a) eden ali več pristojnih organov iz člena 33 te uredbe in/ali

(b) eden ali več izvajalcev nadzora v smislu točke (5) člena 2 Uredbe (ES) št. 882/2004, ki delujejo kot certifikacijski organi za proizvode.

Stroške takega preverjanja skladnosti s specifikacijami lahko nosijo gospodarski subjekti, pri katerih je bil navedeni nadzor opravljen.

2. V zvezi z označbami porekla, geografskimi označbami in zajamčenimi tradicionalnimi posebnostmi, ki označujejo proizvod s poreklom iz tretje države, mora preverjanje skladnosti s specifikacijami pred dajanjem proizvoda na trg zagotoviti:

(a) eden ali več javnih organov, ki jih imenuje tretja država, in/ali

(b) eden ali več certifikacijskih organov za proizvode.

3. Države članice objavijo imena in naslove organov iz odstavka 1 ter jih redno posodabljajo.

Komisija objavi imena in naslove organov iz odstavka 2 ter jih redno posodablja.

4. Komisija lahko z izvedbenimi akti in brez pomoči odbora iz člena 54 določi načine, na podlagi katerih se objavijo imena in naslovi certifikacijskih organov za proizvode iz odstavkov 1 in 2.

Člen 35

Nadzorovanje uporabe imena na trgu

Države članice sporočijo Komisiji imena in naslove pristojnih organov iz člena 33. Komisija objavi imena in naslove teh organov.

Člen 36

Prenos nalog na izvajalce nadzora

1. V skladu s členom 5 Uredbe (ES) št. 882/2004 lahko pristojni organi posamezne naloge, povezane z uradnim nadzorom shem kakovosti, prenesejo na enega ali več izvajalcev nadzora.

2. Ti izvajalci nadzora so akreditirani v skladu z Evropskim standardom EN 45011 ali smernico 65 ISO/IEC (Splošne zahteve za organe, ki izvajajo sisteme potrjevanja proizvodov).

3. Akreditacijo iz odstavka 2 lahko izvede le:

(a) nacionalni akreditacijski organ v Uniji v skladu z določbami Uredbe (ES) št. 765/2008 ali

(b) akreditacijski organ zunaj Unije, ki je podpisnik večstranskega sporazuma o priznavanju pod vodstvom Mednarodnega akreditacijskega foruma.

Člen 37

Načrtovanje nadzornih dejavnosti in poročanje o njih

1. Države članice zagotovijo, da je nadzor obveznosti v okviru tega poglavja izrecno vključen v ločen oddelek znotraj večletnih nacionalnih načrtov nadzora v skladu s členi 41, 42 in 43 Uredbe (ES) št. 882/2004.

2. Letna poročila v zvezi z nadzorom obveznosti iz te uredbe vključujejo ločen oddelek, ki zajema informacije iz člena 44 Uredbe (ES) št. 882/2004.

Poglavje II

Omejitve za nekatere predhodne uporabe

Člen 38

Generične navedbe

1. Brez poseganja v člen 13 ta uredba ne vpliva na uporabo navedb, ki so v Uniji generične, čeprav je generična navedba del imena, ki je zaščiteno v okviru sheme kakovosti.

3. Pri določanju, ali je navedba postala generična ali ne, se upoštevajo vsi dejavniki, zlasti:

(a) obstoječe stanje v državah članicah in na območjih potrošnje;

(b) zadevni nacionalni pravni akti ali pravni akti Unije.

4. Da bi se v celoti zaščitile pravice zainteresiranih strani, lahko Komisija z delegiranimi akti določi dodatna pravila za določanje generičnega statusa imen ali navedb iz odstavka 1.

Člen 39

Rastlinske sorte in živalske pasme

1. Kadar ime ali navedba, ki je zaščitena ali pridržana v okviru sheme kakovosti iz naslova II, III ali IV, vključuje ali zajema ime rastlinske sorte ali živalske pasme, se s to uredbo ne sme preprečiti dajanje na trg proizvoda, katerega oznaka vključuje navedeno ime rastlinske sorte ali živalske pasme, če:

(a) zadevni proizvod zajema navedeno sorto ali pasmo ali izvira iz nje;

(b) potrošniki niso zavedeni;

(c) uporaba imena sorte ali pasme pomeni pošteno konkurenco;

(d) uporaba ne izkorišča ugleda zaščitene navedbe in

(e) se v primeru sheme kakovosti iz naslova II proizvodnja in trženje proizvoda sorte ali pasme pod navedenim imenom pred datumom zahtevka za registracijo geografske označbe nista izvajala na območju porekla.

2. Da bi se dodatno pojasnil obseg pravic in svoboščin nosilcev dejavnosti na področju živil do uporabe imena rastlinske sorte ali živalske pasme iz odstavka 1, lahko Komisija z delegiranimi akti določi pravila za določanje uporabe teh imen.

Člen 40

Povezava z intelektualno lastnino

Sheme kakovosti iz naslovov III in IV se uporabljajo brez poseganja v pravila Unije ali pravila držav članic, ki urejajo intelektualno lastnino, in zlasti pravila v zvezi z označbami porekla in geografskimi označbami ter blagovnimi znamkami.

Poglavje III

Označbe in simboli shem kakovosti ter vloga proizvajalcev

Člen 41

Zaščita označb in simbolov

1. Označbe, kratice in simboli, ki se nanašajo na sheme kakovosti, se lahko uporabljajo le pri označevanju proizvoda, proizvedenega v skladu s pravili sheme kakovosti, na katero se nanašajo. To velja zlasti za naslednje označbe, kratice in simbole:

(a) „zaščitena označba porekla“, „zaščitena geografska označba“, „geografska označba“, „ZOP“, „ZGO“ in z njimi povezani simboli iz naslova II;

(b) „zajamčena tradicionalna posebnost“, „ZTP“ in z njo povezan simbol iz naslova III.

2. V skladu s členom 5 Uredbe (ES) št. 1290/2005 lahko Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja (EKSRP) na pobudo Komisije ali v njenem imenu na centralizirani podlagi financira upravno podporo v zvezi z razvojem, pripravljalnim delom, spremljanjem, upravno in pravno podporo, pravnim varstvom, registracijskimi taksami, taksami za podaljšanje, taksami za opazovanje znamk, taksami sodnih postopkov in vsemi drugimi povezanimi ukrepi, potrebnimi za zaščito uporabe označb, kratic in simbolov, ki se nanašajo na sheme kakovosti, pred zlorabo,

posnemanjem, navajanjem ali kakršnimi koli drugimi praksami, ki bi lahko zavajale potrošnike v Uniji in tretjih državah.

3. Komisija na podlagi izvedbenih aktov sprejme pravila za enotno zaščito označb, kratic in simbolov iz odstavka 1.

Člen 42

Vloga skupin

Brez poseganja v posebne določbe v zvezi z organizacijami proizvajalcev in medpanožnimi organizacijami iz Uredbe (ES) št. 1234/2007 je skupina upravičena do:

(a) prispevanja k zagotavljanju kakovosti njenih proizvodov na trgu s spremljanjem uporabe imena v trgovini in, če je to potrebno, obveščanjem pristojnih organov iz člena 33 v okviru člena 13(3);

(b) razvijanja informacij in promocijskih dejavnosti, namenjenih sporočanju lastnosti dodane vrednosti proizvoda potrošnikom;

(c) razvijanja dejavnosti, povezanih z zagotavljanjem skladnosti proizvoda z ustrezno specifikacijo;

(d) ukrepanja za izboljšanje učinkovitosti sheme, vključno z razvijanjem gospodarskega strokovnega znanja, izvajanjem gospodarskih analiz, razširjanjem gospodarskih informacij o shemi in zagotavljanjem nasvetov proizvajalcem.

Člen 43

Pravica do uporabe shem

1. Države članice zagotovijo, da ima vsak gospodarski subjekt, ki upošteva pravila iz naslovov II in III, pravico do vključitve v nadzorni sistem iz člena 34.

2. Gospodarski subjekti, ki pripravljajo in skladiščijo tradicionalno posebnost, zaščiteno označbo porekla ali zaščiteno geografsko označbo ali ki tako zajamčeno tradicionalno posebnost, zaščiteno označbo porekla in zaščiteno geografsko označbo dajo na trg, so prav tako vključeni v nadzorni sistem iz poglavja I tega naslova.

3. Države članice zagotovijo, da gospodarski subjekti, ki so pripravljeni spoštovati pravila sheme kakovosti iz naslovov III in IV, to lahko naredijo, pri čemer se pri sodelovanju ne srečujejo z ovirami, ki so diskriminatorne ali niso drugače objektivno utemeljene.

Člen 44

Takse

Brez poseganja v Uredbo (ES) št. 882/2004 in zlasti določbe iz poglavja VI naslova II te uredbe lahko države članice zaračunajo takso za kritje stroškov upravljanja shem kakovosti,

vključno s stroški, ki so nastali pri obravnavanju zahtevkov, ugovorov, zahtevkov za spremembe in zahtevkov za preklic iz te uredbe.

Poglavje IV

Postopki predložitve zahtevkov in registracije označb porekla, geografskih označb ter zajamčenih tradicionalnih posebnosti

Člen 45

Področje uporabe postopkov predložitve zahtevkov

Določbe tega poglavja se uporabljajo v zvezi s shemami kakovosti iz naslovov II in III.

Člen 46

Zahtevek za registracijo imen

1. Zahtevke za registracijo imen v okviru shem kakovosti iz člena 45 lahko predložijo le skupine.

   V izjemnih pogojih se lahko fizična ali pravna oseba obravnava kot skupina.

   Komisija lahko z namenom preprečitve nesorazmernih zahtev z delegiranimi akti določi izredne pogoje iz drugega pododstavka.

2. Kadar se zahtevek v okviru sheme iz naslova II nanaša na geografsko območje v državi članici ali pa zahtevek v okviru sheme iz naslova III pripravi skupina s sedežem v državi članici, se zahtevek naslovi na organe navedene države članice.

   Država članica z ustreznimi sredstvi pregleda zahtevek, da se preveri njegova utemeljenost in izpolnjevanje pogojev zadevne sheme.

3. Kot del pregleda iz drugega pododstavka država članica sproži nacionalni postopek z ugovorom, ki zagotavlja ustrezno objavo zahtevka in zahteva razumni rok, v katerem lahko vsaka fizična ali pravna oseba z utemeljenim interesom in sedežem ali prebivališčem na njenem ozemlju vloži ugovor zoper zahtevek.

4. Če po oceni vseh prejetih ugovorov država članica meni, da so zahteve iz te uredbe izpolnjene, sprejme pozitivno odločitev in vloži dokumentacijo zahtevka pri Komisiji.

   Država članica zagotovi, da se pozitivna odločitev javno objavi in da ima vsaka fizična ali pravna oseba z legitimnim interesom možnost pritožbe.

5. Kadar se zahtevek v okviru sheme iz naslova II nanaša na geografsko območje v tretji državi ali pa zahtevek v okviru sheme iz naslova III pripravi skupina s sedežem v tretji državi, se zahtevek vloži pri Komisiji neposredno ali prek organov zadevne tretje države.

6. Dokumenti iz tega člena, ki se pošljejo Komisiji, se pripravijo v enem od uradnih jezikov Unije.

7. Da bi se pospešil postopek predložitve zahtevkov ter natančneje opredelili oblika in vsebina zahtevkov, vključno z zahtevki, ki vključujejo več kot eno nacionalno ozemlje, lahko Komisija z delegiranimi akti določi potrebna pravila.

Člen 47

Pregled Komisije in objava za ugovor

1. Komisija z ustreznimi sredstvi pregleda zahtevek, prejet v skladu s členom 46, da se preveri njegova utemeljenost in izpolnjevanje pogojev zadevne sheme. Ta pregled ne sme trajati dlje kot šest mesecev.

   Komisija z izvedbenimi akti in brez pomoči odbora iz člena 54 objavi seznam imen, v povezavi s katerimi je prejela zahtevke za registracijo, in tudi datum njihove predložitve Komisiji.

2. Kadar na podlagi pregleda, izvedenega v skladu s prvim pododstavkom odstavka 1, Komisija meni, da so pogoji iz te uredbe izpolnjeni, z izvedbenimi akti in brez pomoči odbora iz člena 54 v *Uradnem listu Evropske unije* objavi:

   (a) enotni dokument in sklic na objavo specifikacije proizvoda za zahtevke v okviru sheme iz naslova II;

   (b) specifikacije za zahtevke v okviru sheme iz naslova III.

Člen 48

Postopek ugovora

1. V dveh mesecih od datuma objave v *Uradnem listu Evropske unije* lahko organi države članice ali tretje države oziroma fizične ali pravne osebe z utemeljenim interesom in s sedežem v tretji državi vložijo ugovor pri Komisiji.

   Vsaka fizična ali pravna oseba z utemeljenim interesom in s sedežem ali prebivališčem v državi članici, ki ni država, iz katere je bil zahtevek predložen, lahko vloži ugovor pri državi članici, v kateri ima sedež, v roku, ki omogoča ugovor v skladu z odstavkom 1.

2. Komisija preveri sprejemljivost ugovorov.

3. Kadar je ugovor sprejemljiv, Komisija povabi organ ali osebo, ki je ugovor vložila, in organ ali izvajalca, ki je vložil zahtevek, k ustreznim posvetovanjem za razumno obdobje, ki ne sme presegati treh mesecev.

4. Kadar se po ustreznih posvetovanjih iz odstavka 3 podrobni podatki, objavljeni v skladu s členom 47(2), bistveno spremenijo, Komisija ponovi pregled iz člena 47(1).

5. Ugovor in povezani dokumenti, ki se pošljejo Komisiji v skladu z odstavki od 1 do 4, se pripravijo v enem od uradnih jezikov Unije.

6. Da bi se določili jasni postopki in roki za ugovor, Komisija z delegiranimi akti določi pravila za postopek ugovora.

Člen 49

Odločitev o registraciji

1. Če Komisija na podlagi informacij, ki jih ima na voljo, po pregledu, izvedenem v skladu s prvim pododstavkom člena 47(1), meni, da pogoji za registracijo niso izpolnjeni, se lahko na podlagi izvedbenih aktov in brez pomoči odbora iz člena 54 odloči za zavrnitev zahtevka.

2. Če Komisija ne prejme sprejemljivih ugovorov v skladu s členom 48, lahko ime registrira na podlagi izvedbenih aktov in brez pomoči odbora iz člena 54.

3. Če Komisija prejme sprejemljiv ugovor, lahko po ustreznih posvetovanjih iz člena 48(3) in ob upoštevanju rezultatov teh posvetovanj:

   (a) v primeru sklenitve dogovora registrira ime z izvedbenimi akti in brez pomoči odbora iz člena 54 ter, če je to potrebno, spremeni informacije, objavljene v skladu s členom 47(2), če te spremembe niso bistvene, ali

   (b) sprejme odločitev na podlagi izvedbenih aktov, če sporazum ni bil sklenjen.

4. Akti o registraciji in odločitve o zavrnitvi se objavijo v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 50

Sprememba specifikacije proizvoda

1. Skupina z utemeljenim interesom lahko zaprosi za odobritev spremembe specifikacije proizvoda.

   Zahtevki vsebujejo opis sprememb, ki se zahtevajo, in njihovo utemeljitev.

2. Kadar sprememba vključuje eno ali več sprememb specifikacije, ki niso manjše, je treba v zahtevku za spremembo upoštevati postopek iz členov 46, 47, 48 in 49.

   Če so predlagane spremembe manjše, lahko Komisija na podlagi izvedbenih aktov in brez pomoči odbora iz člena 54 zahtevek odobri ali zavrne. V primeru odobritve v *Uradnem listu Evropske unije* objavi elemente iz člena 46(2).

   Sprememba se ne šteje za manjšo, če zadeva spremembo registriranega imena ali če razširi omejitve v zvezi z delovanjem enotnega trga.

3. Da bi se pospešil upravni postopek zahtevka za spremembo, Komisija z delegiranimi akti določi opredelitev in področje uporabe manjših sprememb ter tudi obliko in vsebino zahtevka za spremembo.

Člen 51

Preklic

1. Komisija lahko na lastno pobudo ali zahtevo katere koli fizične ali pravne osebe z utemeljenim interesom na podlagi izvedbenih aktov prekliče registracijo zaščitene označbe porekla ali zaščitene geografske označbe ali zajamčene tradicionalne posebnosti v naslednjih primerih:

   (a) upoštevanje pogojev specifikacije ni zagotovljeno;

   (b) najmanj pet let ni bil na trg dan noben proizvod v okviru zajamčene tradicionalne posebnosti, zaščitene označbe porekla ali zaščitene geografske označbe.

   Komisija lahko na zahtevo proizvajalcev proizvoda, ki se trži pod registriranim imenom, prekliče ustrezno registracijo.

2. Da bi se določili jasni postopki ter zagotovila možnost zagovarjanja pravic in utemeljenih interesov za vse strani, lahko Komisija z delegiranimi akti določi pravila v zvezi s postopkom preklica.

Naslov VI

POSTOPKOVNE IN KONČNE DOLOČBE

Poglavje I

Postopkovna pravila

Člen 52

Pristojnosti Komisije

Kadar se pristojnosti podelijo Komisiji, ta deluje v skladu s postopkom iz člena 53 v primeru delegiranih aktov in v skladu s postopkom iz člena 54 v primeru izvedbenih aktov, če ta uredba ne določa drugače.

Člen 53

Delegirani akti

1. Pooblastila za sprejetje delegiranih aktov iz te uredbe se prenesejo na Komisijo za nedoločeno obdobje.

   Takoj ko Komisija sprejme delegirani akt, o tem istočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.

2. Prenos pooblastil iz odstavka 1 lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet.

   Institucija, ki je začela notranji postopek o morebitnem preklicu prenosa pooblastil, obvesti drugega zakonodajalca in Komisijo vsaj en mesec pred sprejetjem končne odločitve, pri čemer navede prenesena pooblastila, ki bi se lahko preklicala, ter morebitne razloge za preklic.

   Z odločitvijo o preklicu prenehajo veljati pooblastila iz navedene odločitve. Odločitev začne veljati takoj ali na poznejši datum, ki je v njej določen. Odločitev ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov. Objavi se v *Uradnem listu Evropske unije*.

3. Evropski parlament in Svet lahko nasprotujeta delegiranemu aktu v dveh mesecih od datuma uradnega obvestila. Na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta se to obdobje podaljša za dva meseca.

   Če do izteka navedenega obdobja niti Evropski parlament niti Svet delegiranemu aktu ne nasprotujeta, se akt objavi v *Uradnem listu Evropske unije* in začne veljati na dan, ki je v njem določen.

Delegirani akt se lahko objavi v *Uradnem listu Evropske unije* in začne veljati pred iztekom tega obdobja, če Evropski parlament in Svet obvestita Komisijo o nameri, da delegiranemu aktu ne bosta nasprotovala.

Če Evropski parlament ali Svet nasprotuje delegiranemu aktu, akt ne začne veljati. Institucija, ki je nasprotovala delegiranemu aktu, navede razloge za nasprotovanje.

Člen 54

Izvedbeni akti

[Kadar so izvedbeni akti sprejeti v skladu s to uredbo, Komisiji pomaga Odbor za politiko kakovosti kmetijskih proizvodov, pri čemer se uporablja postopek iz člena [5] Uredbe (EU) št. [xxxx/yyyy] (*dopolniti po sprejetju uredbe o nadzornih mehanizmih iz člena 291(2) PDEU, o kateri trenutno poteka razprava v Evropskem parlamentu in Svetu*).]

Poglavje II

Razveljavitev in končna pravila

Člen 55

Razveljavitev

1. Uredbi (ES) št. 509/2006 in (ES) št. 510/2006 se razveljavita.

   Vendar se člen 1(1) in člen 13 Uredbe (ES) št. 509/2006 še naprej uporabljata za zahtevke v zvezi s proizvodi, ki ne spadajo na področje uporabe naslova III, ki jih Komisija prejme pred datumom začetka veljavnosti te uredbe.

2. Sklicevanja na razveljavljeni uredbi se obravnavajo kot sklicevanja na to uredbo in se berejo v skladu s korelacijsko tabelo iz Priloge III k tej uredbi.

Člen 56

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, […]

Za Evropski parlament	*Za Svet*
Predsednik	*Predsednik*
[...]	*[...]*

PRILOGA I

Proizvodi iz člena 2(1)

I. OZNAČBE POREKLA IN GEOGRAFSKE OZNAČBE:

– pivo;

– čokolada in izdelki iz nje;

– kruh, fino pecivo, slaščice in drugi pekovski izdelki;

– pijače iz rastlinskih izvlečkov;

– testenine;

– sol;

– naravne gume in smole;

– gorčična pasta;

– seno;

– eterična olja;

– pluta;

– košeniljka;

– cvetje in okrasne rastline;

– bombaž;

– volna;

– protje;

– trt lan.

II. ZAJAMČENE TRADICIONALNE POSEBNOSTI

– pripravljeni obroki;

– pivo;

– čokolada in izdelki iz nje;

– kruh, fino pecivo, slaščice in drugi pekovski izdelki;

– pijače iz rastlinskih izvlečkov;

– testenine.

PRILOGA II

Neobvezne navedbe kakovosti

Kategorija proizvoda (sklicevanje na razvrstitev kombinirane nomenklature)	Neobvezna navedba kakovosti	Akt, ki opredeljuje navedbo in pogoje uporabe
Perutninsko meso	hranjenje z	Uredba (ES) št. 543/2008, člen 11
(KN 0207, KN 0210)	ekstenzivna reja v zaprtih prostorih/reja v skednju	
	prosta reja	
	tradicionalna prosta reja	
	prosta reja – popolna svoboda	
	starost ob zakolu	
	dolžina obdobja krmljenja	
Jajca	sveža	Uredba (ES) št. 589/2008, člen 12
(KN 0407)	ekstra *ali* posebno sveža	Uredba (ES) št. 589/2008, člen 14
	oznaka o vrsti krmnega obroka kokoši nesnic	Uredba (ES) št. 589/2008, člen 15
Med	cvetlični ali rastlinski izvor	Direktiva 2001/110/ES, člen 2
(KN 0409)	regionalno poreklo	
	teritorialno poreklo	
	topografsko poreklo	
	posebna merila kakovosti	
Oljčno olje	prvo hladno stiskanje	Uredba (ES) št. 1019/2002, člen 5
(KN 1509)	hladna ekstrakcija	
	kislost	
	pikantno	
	sadno: zrelo ali zeleno	
	grenko	
	intenzivno	
	srednje	
	lahko	
	uravnoteženo	
	blago olje	
Mleko in mlečni proizvodi	tradicionalno maslo	Uredba (ES) št. 1234/2007, člen 115 in Priloga XV
(KN 04)		
Mazave maščobe	zmanjšana vsebnost maščob	
(KN 0405 in ex 2106, KN ex 1517, KN ex 1517 in ex 2106)		

PRILOGA III

Primerjalna tabela iz člena 55(3)

1. UREDBA (ES) ŠT. 509/2006

Uredba (ES) št. 509/2006	**Ta uredba**
Člen 1(1)	Člen 2(1)
Člen 1(2)	Člen 2(3)
Člen 1(3)	Člen 2(4)
Člen 2(1), točka (a)	Člen 3(6)
Člen 2(1), točka (b)	Člen 3(4)
Člen 2(1), točka (c)	–
Člen 2(1), točka (d)	Člen 3(3)
Člen 2(2), prvi do tretji pododstavek	–
Člen 2(2), četrti pododstavek	Člen 46(1)
Člen 3	Člen 22(1), prvi pododstavek
Člen 4(1), prvi pododstavek	Člen 18(1)
Člen 4(2)	Člen 18(2)
Člen 4(3), prvi pododstavek	–
Člen 4(3), drugi pododstavek	Člen 18(3)
Člen 5(1)	Člen 40(1)
Člen 5(2)	Člen 39(1) in člen 40(2)
Člen 6(1)	Člen 19(1)
Člen 6(1), točka (a)	Člen 19(2), točka (a)
Člen 6(1), točka (b)	Člen 19(2), točka (b)
Člen 6(1), točka (c)	Člen 19(2), točka (c)
Člen 6(1), točka (d)	–
Člen 6(1), točka (e)	Člen 19(2), točka (d)
Člen 6(1), točka (f)	–

Člen 7(1) in (2)	Člen 46(1)
Člen 7(3), točki (a) in (b)	Člen 20(1), točki (a) in (b)
Člen 7(3), točka (c)	–
Člen 7(3), točka (d)	–
Člen 7(4)	Člen 46(2)
Člen 7(5)	Člen 46(3)
Člen 7(6), točke (a) do (c)	Člen 46(4)
Člen 7(6), točka (d)	Člen 20(2)
Člen 7(7)	Člen 46(5)
Člen 7(8)	Člen 46(6)
Člen 8(1)	Člen 47(1)
Člen 8(2), prvi pododstavek	Člen 47(2), druga alinea
Člen 8(2), drugi pododstavek	Člen 49(1)
Člen 9(1) in (2)	Člen 48(1)
Člen 9(3)	Člen 21(1) in (2)
Člen 9(4)	Člen 49(2)
Člen 9(5)	Člen 49(3) in (4)
Člen 9(6)	Člen 48(5)
Člen 10	Člen 51
Člen 11	Člen 50
Člen 12	Člen 23
Člen 13(1)	–
Člen 13(2)	Člen 23(1)
Člen 13(3)	–
Člen 14(1)	Člen 33(1)
Člen 14(2)	Člen 43(1)

Člen 14(3)	Člen 34(3), drugi pododstavek
Člen 15(1), prva alinea	Člen 33(3), točka (a) in člen 34(1)
Člen 15(1), druga alinea	Člen 36(1)
Člen 15(2)	Člen 34(2)
Člen 15(3)	Člen 36(2)
Člen 15(4)	Člen 33(2)
Člen 16	–
Člen 17(1) in (2)	Člen 24(1)
Člen 17(3)	Člen 24(2)
Člen 18	Člen 54
Člen 19(1), točka (a)	Člen 19(3)
Člen 19(1), točka (b)	Člen 46(8)
Člen 19(1), točka (c)	Člen 46(8)
Člen 19(1), točka (d)	Člen 22(2)
Člen 19(1), točka (e) Člen 19(1), točka (f)	Člen 21(3) Člen 51(2)
Člen 19(1), točka (g)	Člen 23(5)
Člen 19(1), točka (h)	Člen 50(3)
Člen 19(1), točka (i)	–
Člen 19(2)	Člen 25(1)
Člen 19(3), točka (a)	–
Člen 19(3), točka (b)	Člen 25(2)
Člen 20	Člen 44
Člen 21	Člen 55
Člen 22	Člen 56
Priloga I	Priloga I

2. UREDBA (ES) ŠT. 510/2006

Uredba (ES) št. 510/2006	**Ta uredba**
Člen 1(1)	Člen 2(1) in člen 2(2)
Člen 1(2)	Člen 2(3)
Člen 1(3)	Člen 2(4)
Člen 2	Člen 5
Člen 3(1), prvi pododstavek	Člen 6(1)
Člen 3(1), drugi in tretji pododstavek	Člen 38(1), (2) in (3)
Člen 3(2), (3) in (4)	Člen 6(2), (3) in (4)
Člen 4	Člen 7
Člen 5(1)	Člen 3(3) in člen 46(1)
Člen 5(2)	Člen 46(1)
Člen 5(3)	Člen 8(1)
Člen 5(4)	Člen 46(2)
Člen 5(5)	Člen 46(3)
Člen 5(6)	Člen 9 in člen 15(3)
Člen 5(7)	Člen 8(2)
Člen 5(8)	–
Člen 5(9)	Člen 8(1), drugi pododstavek
Člen 5(10)	Člen 46(6)
Člen 6(1), prvi pododstavek	Člen 47(1)
Člen 6(2), prvi pododstavek	Člen 47(2), prva alinea
Člen 6(2), drugi pododstavek	Člen 49(1)
Člen 7(1)	Člen 48(1), prvi pododstavek
Člen 7(2)	Člen 48(1), drugi pododstavek
Člen 7(3)	Člen 10
Člen 7(4)	Člen 49(2) in člen 49(4)
Člen 7(5)	Člen 49(3) in (4) ter člen 48(4)
Člen 7(6)	Člen 11
Člen 7(7)	Člen 48(5)
Člen 8	Člen 12
Člen 9	Člen 50

Člen 10(1)	Člen 33(1)
Člen 10(2)	Člen 43(1)
Člen 10(3)	Člen 34(3), drugi pododstavek
Člen 11(1), prva alinea	Člen 33(3), točka (a) in člen 34(1)
Člen 11(1), druga alinea	Člen 36(1)
Člen 11(2)	Člen 34(2)
Člen 11(3)	Člen 36(2)
Člen 11(4)	Člen 33(2)
Člen 12	Člen 51
Člen 13(1)	Člen 13(1)
Člen 13(2)	Člen 13(2)
Člen 13(3)	Člen 15(1)
Člen 13(4)	Člen 15(2)
Člen 14	Člen 14
Člen 15	Člen 54
Člen 16, točka (a)	Člen 5(3)
Člen 16, točka (b)	Člen 7(3)
Člen 16, točka (c)	Člen 46(7)
Člen 16, točka (d)	Člen 46(8)
Člen 16, točka (e)	–
Člen 16, točka (f)	Člen 48(6)
Člen 16, točka (g)	Člen 12(5)
Člen 16, točka (h)	Člen 50(3)
Člen 16, točka (i)	Člen 11(4)
Člen 16, točka (j)	–
Člen 16, točka (k)	Člen 51(2)
Člen 17	Člen 16
Člen 18	Člen 44
Člen 19	Člen 55

Člen 20	Člen 56
Priloga I in Priloga II	Priloga I

FINANČNI IZKAZ

CM/JGS/tm/10/717666 Rev1
6.0.2010.1

DATUM: 24. 11. 2010

1.	PRORAČUNSKA POSTAVKA: 05 04 05 02			ODOBRITVE: OPO 22,5 mio EUR OP 9 mio EUR	
2.	NASLOV: Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o shemah kakovosti kmetijskih proizvodov.				
3.	PRAVNA PODLAGA: Člen 43(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije.				
4.	CILJI: Uvedba skladne politike kakovosti kmetijskih proizvodov, katere cilj je pomagati kmetom pri boljšem posredovanju elementov kakovosti, značilnosti in lastnosti kmetijskih proizvodov potrošnikom.				
5.	FINANČNE POSLEDICE	12-MESEČNO OBDOBJE (v mio EUR)	TEKOČE FINANČNO LETO 2010 (v mio EUR)	NASLEDNJE FINANČNO LETO 2011 (v mio EUR)	
5.0	ODHODKI - V BREME PRORAČUNA ES (NADOMESTILA/INTERVENCIJE) - NACIONALNI ORGANI - DRUGO	OPO 0,150 OP 0,150	-	-	
5.1	PRIHODKI - LASTNA SREDSTVA ES (DAJATVE/CARINE) - NACIONALNI		-	-	
		2012	2013	2014	2015
5.0.1	OCENJENI ODHODKI	OPO 0,110 OP 0,110	OPO 0,150 OP 0,150	OPO 0,150 OP 0,150	OPO 0,150 OP 0,150
5.1.1	OCENJENI PRIHODKI				
5.2	METODA IZRAČUNA:				
6.0	ALI SE PROJEKT LAHKO FINANCIRA IZ ODOBRENIH PRORAČUNSKIH SREDSTEV, VPISANIH V USTREZNO POGLAVJE TEKOČEGA PRORAČUNA?				DA ~~NE~~
6.1	ALI SE PROJEKT LAHKO FINANCIRA IZ PRENOSA MED POGLAVJI TEKOČEGA PRORAČUNA?				DA ~~NE~~
6.2	ALI BO POTREBNA DOPOLNITEV PRORAČUNA?				~~DA~~ NE
6.3	ALI BO TREBA ODOBRENA PRORAČUNSKA SREDSTVA VNESTI V PRIHODNJE PRORAČUNE?				DA ~~NE~~

OPOMBE: Prvotna ocena odobrenih proračunskih sredstev, potrebnih za ukrepe iz čelna 46(3), zlasti za registracijo in zaščito logotipov, označb in kratic v tretjih državah, znaša 110 000 EUR v letu 2012 in 150 000 EUR letno od leta 2013 dalje. Sredstva, ki so predvidena za leti 2014 in 2015, so odvisna od razpoložljivosti odobrenih proračunskih sredstev za navedeni leti.